

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

EFŚ

Europejski Fundusz Społeczny

Zasady udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Warszawa, 12 stycznia 2009 r.

SPIS TREŚCI

Słownik terminologiczny.....	2
1. Wstęp.....	6
2. Rodzaje pomocy publicznej udzielanej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.....	8
2.1 Pomoc publiczna na subsydiowanie zatrudnienia.....	8
2.1.1 Pomoc na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych.....	8
2.1.2 Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych.....	12
2.2 Pomoc publiczna na szkolenia.....	13
2.3 Pomoc publiczna na usługi doradcze.....	16
2.4 Pomoc na tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu.....	17
2.5 Pomoc <i>de minimis</i>	18
3. Efekt zachęty.....	20
4. Zasady udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.....	21
4.1 Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna.....	22
4.2 Priorytet II Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących.....	24
4.3 Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty.....	27
4.4 Priorytet IV Szkolnictwo wyższe i nauka.....	28
4.5 Priorytet V Dobre rządzenie.....	28
4.6 Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich.....	28
4.7 Priorytet VII Promocja integracji społecznej.....	33
4.8 Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki.....	35
4.9 Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.....	39
5. Zasady wyliczania pomocy publicznej na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu.....	40
6. Obowiązki podmiotów sprawozdających z udzielonej pomocy publicznej oraz podmiotów kontrolujących prawidłowość udzielania pomocy publicznej w ramach PO KL.....	45

Słownik terminologiczny

Cross-financing	Mechanizm wprowadzony w art. 34 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. <i>ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999</i> , który pozwala na elastyczne finansowanie w ramach jednego funduszu operacji objętej zakresem pomocy innego funduszu do 10% wszystkich wydatków kwalifikowanych stanowiących budżet projektu.
Doradztwo	Usługa udzielona beneficjentowi pomocy publicznej, której celem jest rozwiązanie lub przedstawienie propozycji rozwiązania konkretnego problemu oraz opracowanie i/lub wdrożenie rozwiązań zaproponowanych przez osobę lub podmiot udzielający usługi doradczej.
Ekwiwalent dotacji brutto (EDB)	Kwota pomocy, którą otrzymałby beneficjent pomocy lub podmiot ubiegający się o pomoc, gdyby uzyskał pomoc w formie dotacji, bez uwzględnienia opodatkowania podatkiem dochodowym, wyrażoną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. <i>w sprawie szczegółowego sposobu obliczania pomocy publicznej udzielanej w różnych formach</i> (Dz. U. z 2004 r. Nr 194, poz.1983, z późn. zm.).
Ekwiwalent dotacji netto (EDN)	Kwota pomocy, którą otrzymałby beneficjent pomocy lub podmiot ubiegający się o pomoc, gdyby uzyskał pomoc w formie dotacji, uwzględniającą opodatkowanie podatkiem dochodowym, wyrażoną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. <i>w sprawie szczegółowego sposobu obliczania pomocy publicznej udzielanej w różnych formach</i> (Dz. U. z 2004 r. Nr 194, poz.1983, z późn. zm.).
Intensywność pomocy brutto	Stosunek ekwiwalentu dotacji brutto do kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą.
Kumulacja pomocy publicznej	Udzielanie z różnych źródeł pomocy publicznej przeznaczonej na pokrycie tych samych wydatków kwalifikowanych w ramach realizacji tego samego projektu.
Mikro, Małe i Średnie Przedsiębiorstwa (MSP)	<p><u>Mikroprzedsiębiorstwo</u> jest to przedsiębiorstwo, które w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zatrudniało średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz • osiągnęło roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro. <p><u>Małe przedsiębiorstwo</u> jest to przedsiębiorstwo, które w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zatrudniało średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz • osiągnęło roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie

	<p>przekroczyły równowartości w złotych 10 milionów euro.</p> <p><u>Średnie przedsiębiorstwo</u> jest to przedsiębiorstwo, które w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zatrudniało średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz • osiągnęło roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro. <p>Ponadto, za mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo uważa się przedsiębiorstwo, które spełnia pozostałe kryteria, o których mowa w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)</p>
Podmiot w trudnej sytuacji ekonomicznej	Przedsiębiorca spełniający kryteria określone w pkt 9-11 Komunikatu Komisji w sprawie wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw lub znajdującego się w okresie restrukturyzacji przeprowadzanej z wykorzystaniem pomocy publicznej.
Pomoc publiczna	Wszelka pomoc przyznana przez Państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów oraz wpływająca tym samym na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.
Pracownik znajdujący się w szczególnie niekorzystnej sytuacji	Osoba doświadczająca szczególnych trudności związanych z wejściem na rynek pracy, spełniająca co najmniej jedno z kryteriów określonych w art. 2 pkt 9 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki(Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.)
Program pomocowy	Akt normatywny (ustawa, rozporządzenie lub uchwała) określający przeznaczenie, warunki i formy przyznania wsparcia beneficjentowi pomocy publicznej oraz wskazujący organy udzielające pomocy publicznej, czas trwania programu i jego beneficjentów.
Subsydiowanie zatrudnienia	Pomoc publiczna udzielana zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) i obejmująca pomoc na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, a także pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych.
Szkolenie ogólne	Szkolenie teoretyczne lub praktyczne, prowadzące do zdobycia przez pracownika kwalifikacji, które będzie mógł on wykorzystać zarówno na obecnym stanowisku pracy u danego beneficjenta pomocy, jak również na przyszłych stanowiskach pracy oraz na innych polach działalności zawodowej.
Szkolenie specjalistyczne	Szkolenie teoretyczne lub praktyczne, prowadzące do zdobycia przez pracownika kwalifikacji zasadniczo i bezpośrednio przydatnych na

	<p>obecnym lub przyszłym stanowisku pracy u danego beneficjenta pomocy oraz bezpośrednio powiązanych ze specyfiką prowadzonej przez niego działalności, których nie będzie mógł on wykorzystać lub też będzie mógł wykorzystać w ograniczonym stopniu w innych przedsiębiorstwach lub na innych polach działalności zawodowej.</p>
<p>Wzrost netto liczby pracowników</p>	<p>Suma aktualnego stanu zatrudnienia wraz z nowo utworzonymi miejscami pracy, przewyższająca co najmniej o nowe miejsca pracy średnią wartość zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy, albo stan zatrudnienia z dnia składania wniosku o pomoc, o ile jest on wyższy od średniego zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy.</p>

1. Wstęp

Niniejszy dokument, opracowany przez Instytucję Zarządzającą PO KL, stanowi materiał pomocniczy dla wszystkich podmiotów biorących udział we wdrażaniu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w zakresie zasad udzielania pomocy publicznej w ramach realizowanych projektów. Informacje zawarte w niniejszym podręczniku mają jedynie charakter informacyjny, zaś jedynym organami uprawnionymi do wydawania wiążących wykładni dotyczących pomocy publicznej są: Europejski Trybunał Sprawiedliwości oraz Komisja Europejska. Ustalenie, czy w danym przypadku występuje pomoc publiczna jest możliwe wyłącznie po zbadaniu, czy zostały spełnione jednocześnie wszystkie cztery przesłanki występowania pomocy publicznej (tzw. test pomocy publicznej), tj. gdy wsparcie:

- jest przyznawane przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych;
- udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku;
- ma charakter selektywny;
- zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

Obowiązek przeprowadzenia testu pomocy publicznej spoczywa na podmiocie udzielającym pomocy, który powinien dołożyć wszelkich starań celem sprawdzenia, czy dany podmiot korzystający ze wsparcia w ramach PO KL należy uznać za beneficjenta pomocy publicznej.

Działania realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki są ukierunkowane na wspieranie aktywizacji zawodowej, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego, podnoszenie poziomu wykształcenia społeczeństwa oraz wsparcie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji państwowej. Jednocześnie, w przypadku części instrumentów wdrażanych w ramach poszczególnych obszarów wsparcia zastosowanie mają odrębne przepisy dotyczące udzielania pomocy publicznej, które powinny być stosowane łącznie z przepisami regulującymi wdrażanie Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce.

Pomoc publiczna w ramach PO KL udzielana jest w ramach wyłączeń blokowych oraz jako pomoc *de minimis* i obejmuje:

- pomoc na subsydiowanie zatrudnienia
- pomoc na szkolenia
- pomoc na świadczenie usług doradczych dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw
- pomoc na tymczasowe zatrudnianie wysoko wykwalifikowanego personelu
- pomoc *de minimis*.

Zasady udzielania pomocy publicznej w ramach wyłączeń blokowych zostały określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. *uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)*, natomiast zasady udzielania pomocy *de minimis* w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. *w sprawie stosowania art. 87 i 88 TWE do pomocy de minimis*.

W przypadku wyłączeń blokowych państwo członkowskie nie musi uruchamiać procedury notyfikacyjnej o ile dany program pomocowy, na podstawie którego udzielana jest pomoc publiczna spełnia wszystkie warunki wskazane w odpowiednim rozporządzeniu wspólnotowym dotyczącym wyłączeń blokowych. Warunki te odnoszą się przede wszystkim

do ścisłych zasad kumulacji pomocy oraz zachowania wyznaczonych intensywności pomocy (tj. maksymalnych pułapów wsparcia). W ramach PO KL pomoc publiczna jest udzielana na podstawie trzech typów programów pomocowych:

- a) odpowiednich rozporządzeń wykonawczych wydanych do:
 - Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415) – w przypadku projektów współfinansowanych ze środków Funduszu Pracy
 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. Nr 123, poz. 776) – w przypadku projektów współfinansowanych ze środków PFRON
- b) rozporządzenia wydanego na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 140, poz. 984 oraz z 2008 r. Nr 216, poz. 1370), tj.:
 - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. *w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.)
- c) rozporządzenia wydanego na podstawie art. 6b ust. 10 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. *o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości* (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 275), tj.:
 - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 czerwca 2008 r. *w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* (Dz. U. Nr 111, poz. 710, z późn. zm.).

Wszelka pomoc publiczna udzielona w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki powinna spełniać warunki określone w powyższych rozporządzeniach.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, podmiotami udzielającymi pomocy są: instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje pośredniczące II (instytucje wdrażające) lub beneficjenci. Przepis ten został dostosowany do specyfiki projektów współfinansowanych ze środków EFS, w przypadku których podmiotem udzielającym pomocy może być również beneficjent realizujący dany projekt. Szeroka definicja podmiotu udzielającego pomocy znalazła się również w ustawie z dnia 30 czerwca 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (DZ.U. z 2007 r. nr 59, poz. 404, z późn. zm.), zgodnie z którą może nim być organ administracji publicznej lub inny podmiot, który jest uprawniony do udzielania pomocy publicznej, w tym przedsiębiorca publiczny (art. 2 pkt 12).

Na potrzeby rozporządzenia *w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* przyjęto również szeroką definicję beneficjenta pomocy, w rozumieniu art. 2 pkt 16 ustawy *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*, zgodnie z którą **przez beneficjenta pomocy należy rozumieć nie tylko przedsiębiorcę, ale również każdy inny podmiot prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na jego formę organizacyjno-prawną oraz sposób finansowania, o ile otrzymał on pomoc publiczną**. W przypadku definiowania beneficjentów pomocy publicznej podstawowe znaczenie ma zatem fakt rzeczywistego prowadzenia działalności gospodarczej, nie zaś forma prawna lub też pozostawanie w ewidencji podmiotów gospodarczych (beneficjentem pomocy mogą być również stowarzyszenia i fundacje, a także przedsiębiorstwa publiczne, które prowadzą działalność gospodarczą).

2. Rodzaje pomocy publicznej udzielanej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

W ramach PO KL udzielane są następujące typy pomocy publicznej: pomoc na subsydiowane zatrudnienia, pomoc na szkolenia, pomoc na doradztwo dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), pomoc na tymczasowe zatrudnienie wysoko wykwalifikowanego personelu oraz pomoc *de minimis*. Warunki oraz formy udzielania pomocy publicznej wynikają bezpośrednio z uregulowań wspólnotowych oraz znajdują odzwierciedlenie w krajowych programach pomocowych, stanowiących podstawę dla udzielania pomocy publicznej. Jednocześnie w ramach PO KL nie udziela się pomocy publicznej na projekt, którego realizacja rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.

2.1 Pomoc publiczna na subsydiowanie zatrudnienia

Pomoc publiczna na subsydiowanie zatrudnienia udzielana jest zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. *uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)* i obejmuje pomoc na:

- subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji,
- subsydiowanie zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych,
- pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych.

Pomoc ta ma na celu zachęcenie pracodawców do zatrudniania pracowników należących do jednej z powyższych kategorii, poprzez ograniczenie kosztów, które musieliby ponieść bez otrzymania pomocy.

2.1.1 Pomoc na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych

Pomoc subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych może być przeznaczona na pokrycie wydatków ponoszonych przez beneficjenta pomocy, na które składają się:

- wynagrodzenie brutto
- opłacane od wynagrodzeń obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne.

Okres ponoszenia wydatków w przypadku pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji wynosi 12 miesięcy, natomiast w przypadku pracowników znajdujących się w bardzo niekorzystnej sytuacji 24 miesiące (w sytuacji, gdy okres zatrudnienia jest krótszy niż 12 lub odpowiednio 24 miesięcy, pomoc przyznana beneficjentowi pomocy powinna zostać pomniejszona proporcjonalnie).

Utworzone miejsce pracy musi stanowić wzrost netto liczby pracowników u danego beneficjenta pomocy, w porównaniu ze średnią z ostatnich 12 miesięcy albo w przypadku, gdy utworzone miejsce pracy nie stanowi wzrostu netto liczby pracowników, stanowisko lub stanowiska, na które prowadzona jest rekrutacja zostały zwolnione w wyniku dobrowolnego

odejścia pracownika, przejścia na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, dobrowolnej redukcji czasu pracy lub zgodnego z prawem zwolnienia za naruszenie obowiązków pracowniczych, nie zaś w wyniku redukcji etatów.

Maksymalna intensywność pomocy na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji (lub pracowników znajdujących się w bardzo niekorzystnej sytuacji) wynosi **50%**, zaś na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych – **75%**.

UWAGA

Pomoc na subsydiowanie zatrudnienia może być udzielana w ramach procedury konkursowej, a zatem z uwagi na szeroką formułę beneficjenta (projektodawcy) przyjętą w ramach *Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL* (tj. „wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych”), możemy mieć do czynienia z trzema następującymi przypadkami występowania pomocy publicznej:

1. Beneficjent (projektodawca) składa projekt, w ramach którego zostaje zawarta umowa z pracodawcą będącym beneficjentem pomocy publicznej (przedsiębiorcą lub innym podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą), określająca szczegółowe warunki odbywania zatrudnienia subsydiowanego przez osoby pozostające bez zatrudnienia (tj. dane beneficjenta pomocy, liczbę zatrudnionych osób, kalkulację kosztów kwalifikowalnych stanowiących pomoc publiczną i objętych dotacją oraz zobowiązanie beneficjenta pomocy do zwrotu uzyskania dotacji w przypadku naruszenia zasad, na jakich pomoc została udzielona). Należy przy tym pamiętać, iż **przyznanie pomocy publicznej następuje w dniu, w którym beneficjentowi pomocy zostały nadane prawa do uzyskania pomocy publicznej**, a zatem o dacie przyznania pomocy decyduje nie moment podpisania umowy o dofinansowanie projektu pomiędzy Instytucją Organizującą Konkurs a beneficjentem (projektodawcą), lecz moment podpisania umowy o realizację subsydiowanego zatrudnienia u podmiotu będącego beneficjentem pomocy publicznej.

Beneficjent pomocy otrzymuje zatem środki stanowiące pomoc publiczną za pośrednictwem innego podmiotu udzielającego pomocy. Wybór podmiotu, u którego tworzone będzie miejsce pracy dla osoby pozostającej bez zatrudnienia może zostać dokonany:

- przed złożeniem wniosku lub
 - na późniejszym etapie.
2. Beneficjent (projektodawca) realizuje projekt w partnerstwie z beneficjentem pomocy publicznej (np. instytucja szkoleniowa zawiera umowę partnerstwa z beneficjentem pomocy, u którego po zakończeniu szkolenia zostaną zatrudnione osoby biorące udział w projekcie). Podobnie jak w pierwszym przypadku, podpisanie umowy o dofinansowanie projektu nie jest tożsame z przyznaniem pomocy publicznej, decyduje o tym natomiast data podpisania umowy między partnerami, określającej szczegółowe warunki odbywania subsydiowanego zatrudnienia u beneficjenta pomocy przez osoby pozostające bez zatrudnienia.
 3. Beneficjent (projektodawca) jest jednocześnie beneficjentem pomocy publicznej (w ramach realizowanego przez siebie projektu zatrudni osoby pozostające bez zatrudnienia). W tym przypadku beneficjent pomocy występuje jednocześnie jako beneficjent pomocy oraz jako projektodawca, ponosząc wydatki związane z realizacją projektu finansowanego ze środków EFS, wynikające bezpośrednio z zapisów

umowy o dofinansowanie projektu. Do wydatków związanych z realizacją projektu należy zaliczyć m. in.:

- wydatki związane z obsługą finansową projektu oraz zadaniami związanymi z monitoringiem i sprawozdawczością w zakresie określonym w ramach PO KL,
- wydatki na zakup usług związanych z zarządzaniem projektem, obsługą administracyjno-biurową projektu, obsługą prawną, prowadzeniem księgowości,
- wydatki w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z informowaniem społeczeństwa o współfinansowaniu realizacji projektu ze środków EFS oraz wydatki związane z rekrutacją,
- wydatki związane z wynajmem i utrzymaniem pomieszczeń biurowych wykorzystywanych na potrzeby obsługi projektu,
- wydatki związane najmem sprzętu na potrzeby obsługi projektu,
- zabezpieczenia prawidłowej realizacji projektu,
- opłaty notarialne wynikające bezpośrednio z realizacji projektu.

Wydatki związane z obsługą projektu (obejmujące zarówno koszty pośrednie, jak i bezpośrednie, w tym wydatki ponoszone w ramach cross-financingu) nie stanowią wydatków kwalifikowanych w ramach pomocy na subsydiowanie zatrudnienia. **W przypadku, gdy projekt realizowany jest przez projektodawcę będącego beneficjentem pomocy lub na potrzeby danego przedsiębiorcy albo przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo, wydatki te powinny zostać objęte pomocą de minimis.** W związku z tym IOK, jako podmiot udzielający pomocy publicznej, powinna wydać beneficjentowi (projektodawcy) zaświadczenie o udzielonej mu pomocy de minimis, biorąc pod uwagę wysokość wydatków poniesionych na obsługę projektu.

Beneficjent pomocy publicznej zamierzający ubiegać się o pomoc na subsydiowanie zatrudnienia powinien przedstawić podmiotowi udzielającemu pomocy co najmniej następujące informacje¹:

- liczbę osób pozostających bez zatrudnienia oraz okres, na jaki zostaną zatrudnione;
- liczbę pracowników netto, zatrudnionych u beneficjenta pomocy w okresie ostatnich 12 miesięcy;
- rodzaj i miejsce wykonywanej pracy oraz niezbędne lub pożądane kwalifikacje zawodowe;
- terminy i wysokość refundowanych kosztów wynagrodzeń oraz opłacanych od wynagrodzeń obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne;
- obowiązek informowania o wypadkach wcześniejszego rozwiązania umowy o pracę z zatrudnionym w ramach projektu pracownikiem.

¹ W przypadku gdy beneficjent pomocy jest jednocześnie beneficjentem (projektodawcą) ubiegającym się o dofinansowanie realizacji projektu, wskazana informacja powinna zostać uwzględniona odpowiednio we wniosku aplikacyjnym.

Przykład:

Przedsiębiorca z Krakowa zamierza rozszerzyć prowadzoną przez siebie działalność usługową i w związku z tym chciałby zatrudnić 10 dodatkowych osób w ramach pomocy na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji. Koszty płac, które ponosi przedsiębiorca w związku z zatrudnieniem tych osób wynoszą 2500 PLN na osobę (wynagrodzenie brutto wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenie społeczne). Koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą na subsydiowanie zatrudnienia powinny być zatem obliczone w następujący sposób:

$$2500 \text{ PLN} \times 12 \text{ m-cy} \times 10 \text{ osób} = 300\,000 \text{ PLN}$$

Zgodnie z pułapami intensywności pomocy na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, przedsiębiorca ten może otrzymać 50% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą. Przedsiębiorca musi zatem wnieść wkład własny do projektu w wysokości 50% kosztów kwalifikowalnych, tj. 150 000 PLN.

Przedsiębiorca z Krakowa decyduje się na samodzielną realizację projektu, w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL. Ponosi on zatem określone wydatki związane z realizacją projektu, w tym m.in. koszty usług księgowych bezpośrednio związanych z realizowanym projektem, wydatki związane z obsługą administracyjno-biurową projektu, opłaty notarialnych wynikające bezpośrednio z realizowanego projektu, itp. Powyższe wydatki, ujęte w szczegółowym budżecie projektu (koszty zarządzania projektem), wynoszą ogółem 20 000 PLN i stanowią one w całości pomoc de minimis dla projektodawcy będącego beneficjentem pomocy.

Beneficjent pomocy może ubiegać się również (oprócz pomocy na pokrycie części kosztów wynagrodzenia) o wsparcie na wyposażenie tworzonych stanowisk pracy lub doposażenie istniejących stanowisk pracy, które przeznaczone będą dla nowych pracowników.

W przypadku wsparcia finansowanego ze środków Funduszu Pracy (projekty systemowe powiatowych urzędów pracy) intensywność pomocy na doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy ustalana jest jako stosunek kwoty refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy do kwoty wydatków kwalifikujących się do objęcia pomocą publiczną na tworzenie nowych miejsc pracy, na które składają się koszty, jakie zostaną poniesione w okresie 24 miesięcy na wynagrodzenia brutto oraz opłacane od wynagrodzeń składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia danego pracownika). Beneficjent pomocy publicznej zamierzający wyposażyć lub doposażyć stanowisko pracy powinien przedstawić podmiotowi udzielającemu pomocy co najmniej następujące informacje:

- liczbę planowanych do utworzenia stanowisk pracy wraz z kalkulacją wydatków dla poszczególnych stanowisk pracy i źródła ich finansowania;
- rodzaj pracy, jaka będzie wykonywana przez skierowanych bezrobotnych oraz wymagania kwalifikacyjne i inne wymagania niezbędne do wykonywania danego rodzaju pracy;
- wnioskowaną kwotę refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy;

- kwotę kosztów, jakie zostaną poniesione w okresie 24 miesięcy z tytułu zatrudnienia skierowanych osób, obejmujących wypłatę wynagrodzeń brutto oraz opłacanych od wynagrodzeń obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne;
- liczbę zatrudnionych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy pracowników w poszczególnych 12 miesiącach poprzedzających złożenie wniosku.

Zgodnie z przyjętymi limitami, **koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla nowych pracowników nie mogą przekroczyć 10% wartości wkładu publicznego w ramach projektu subsydiowanego zatrudnienia realizowanego przez powiatowy urząd pracy.**

2.1.2 Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów w związku z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej obejmuje koszty zakupu środków trwałych stanowiących wyposażenie związane z przystosowaniem stanowiska pracy oraz zakup sprzętu lub zakup i autoryzacja oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych, w tym technologii wspomagającej lub przystosowanej do potrzeb pracownika niepełnosprawnego. **Są to koszty dodatkowe, których beneficjent pomocy nie poniósłby, gdyby zatrudnił osobę w pełni sprawną** (koszty adaptacji lub nabycia urządzeń pomniejsza się o wartość adaptacji lub nabycia takich samych urządzeń, które zostałyby wykorzystane dla potrzeb osób niebędących osobami niepełnosprawnymi). Zgodnie z przepisami rozporządzenia 800/2008, kwota pomocy przyznanej na pokrycie kosztów związanych z przystosowaniem stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych nie może przekroczyć 100% kosztów płacy każdej osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w ramach projektu oraz 100% rzeczywistych podwyższonych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą (tj. dodatkowych kosztów wynikających z dostosowania stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej).

Przykład:

Firma A zatrudnia osobę, z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności. Właściciel firmy, aby zatrudnić tą osobę w biurze musi zakupić specjalne biurko oraz fotel ortopedyczny. Koszt tej inwestycji wynosi łącznie 10.000 PLN. Na potrzeby określenia wysokości kosztów kwalifikowanych należy ustalić wartość standardowego biurka oraz fotela (np. 1000 PLN). W związku z tym koszty kwalifikowalne wynoszą w tym przypadku 9.000 PLN (10.000 PLN – 1000 PLN). Jednocześnie, należy pamiętać, iż pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika niepełnosprawnego nie może łącznie przekroczyć 100% kosztów wynagrodzeń oraz opłacanych od wynagrodzeń obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne w okresie na jaki faktycznie zostali zatrudnieni pracownicy niepełnosprawni.

Kosztem kwalifikującym się do objęcia pomocą na pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest również wynagrodzenie pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych bądź trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego, za czas poświęcony wyłącznie na świadczenie tej pomocy. Kosztem kwalifikowalnym jest wówczas koszt zatrudnienia pracownika zajmującego się osobą niepełnosprawną, za czas **faktycznie**

poświęcony na opiekę (np. odrębna umowa o pracę, która w zakresie obowiązków służbowych przewiduje wyłącznie opiekę nad osobą niepełnosprawną)².

2.2 Pomoc publiczna na szkolenia

Pomoc na szkolenia jest instrumentem, który powinien zachęcać przedsiębiorców do inwestowania w kapitał ludzki oraz przyczyniać się do przeciwdziałania bezrobociu. Udzielana jest ona zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. *uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)*. Reguły dopuszczalności pomocy publicznej na szkolenia mają zastosowanie do wszystkich sektorów z wyjątkiem pomocy publicznej w sektorze węglowym.

W rozporządzeniu nr 800/2008 Komisja Europejska dopuszcza możliwość udzielenia pomocy na dwie kategorie szkoleń: **szkolenia ogólne i specjalistyczne**.

Szkolenia ogólne służą uzyskaniu uniwersalnej wiedzy, która może być wykorzystana zarówno u aktualnego, jak i u przyszłego pracodawcy oraz na innych polach działalności zawodowej. Wiedza ta nie jest zatem ściśle związana ze specyfiką działalności danego przedsiębiorstwa. Z kolei szkolenia specjalistyczne pozwalają na uzyskanie wiedzy, która jest bezpośrednio związana z pracą wykonywaną przez szkolonego pracownika u konkretnego pracodawcy i nie może być bezpośrednio wykorzystana u innego pracodawcy.

W przypadku gdy pomoc udzielana jest na szkolenia specjalistyczne, maksymalna intensywność pomocy nie może przekroczyć:

- a) **45%** kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na mikro przedsiębiorstwo lub małe przedsiębiorstwo,
- b) **35%** kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na średnie przedsiębiorstwo,
- c) **25%** kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na duże przedsiębiorstwo.

Z kolei gdy pomoc udzielana jest na szkolenia ogólne, maksymalna intensywność pomocy nie może przekroczyć:

- a) **80%** kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na mikro przedsiębiorstwo lub małe przedsiębiorstwo,
- b) **70%** kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na średnie przedsiębiorstwo,
- c) **60%** kwoty wydatków kwalifikowalnych przypadających na duże przedsiębiorstwo.

Dodatkowo, pomoc ta może zostać zwiększona o 10 pkt proc., jeżeli w szkoleniu uczestniczą pracownicy znajdujący się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub pracownicy niepełnosprawni. Po zsumowaniu maksymalny pułap intensywności pomocy nie może przekroczyć 80% wydatków kwalifikowanych.

Pomoc na szkolenia może być przeznaczona na pokrycie następujących kategorii wydatków:

² Należy pamiętać, iż czas poświęcony na opiekę nad osobą niepełnosprawną powinien być udokumentowany przejrzyście oraz powinien być możliwy do rzetelnego zweryfikowania, a zatem nie powinna mieć miejsce sytuacja, w której pracownik zatrudniony na innym stanowisku pracy u beneficjenta pomocy publicznej wykonuje pracę asystenta osoby niepełnosprawnej wyłącznie na podstawie karty pracy.

- wynagrodzenia oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących szkolenie lub świadczących usługi doradztwa związanego ze szkoleniem,
- podróże służbowe, zakwaterowanie oraz wyżywienia osób prowadzących szkolenie oraz beneficjentów pomocy i ich pracowników oddelegowanych do udziału w szkoleniu,
- pokrycie innych kosztów bieżących szkolenia, w tym m.in. kosztów materiałów szkoleniowych oraz ich dostaw, a także innych wydatków kwalifikowanych związanych z realizowanym szkoleniem,
- poradnictwa i doradztwa w zakresie, w jakim dotyczą one projektu szkoleniowego,
- najmu, dzierżawy lub leasingu pomieszczeń lub sprzętu związanych bezpośrednio z realizacją szkolenia,
- amortyzacji narzędzi i wyposażenia wyłącznie w zakresie, w jakim są one wykorzystywane do realizacji szkolenia,
- innych kosztów bieżących szkolenia (w tym m.in. kosztów materiałów i dostaw),
- kosztów ogólnych związanych z realizacją szkolenia, w tym kosztów obsługi administracyjno-księgowej i finansowej projektu, kosztów wynajmu – wyłącznie gdy projekt jest realizowany przez projektodawcę będącego jednocześnie beneficjentem pomocy, albo na potrzeby danego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo oraz wynagrodzenia beneficjentów pomocy lub pracowników beneficjentów pomocy oddelegowanych na szkolenie, obliczone za czas ich faktycznego uczestnictwa w szkoleniu – do wysokości sumy kwot pozostałych wydatków na szkolenia, przy czym wydatki na wynagrodzenia nie mogą przekroczyć wysokości wkładu prywatnego beneficjenta pomocy.

Powyższe wydatki stanowią podstawę do wyliczenia wielkości pomocy publicznej dla beneficjentów pomocy na pokrycie kosztów uczestnictwa w szkoleniu tych beneficjentów pomocy lub pracowników przez nich delegowanych. Intensywność pomocy publicznej powinna zostać określona w umowie o dofinansowanie projektu lub w umowie zawartej pomiędzy beneficjentem (projektodawcą) a beneficjentem pomocy uczestniczącym w szkoleniu lub delegującym swoich pracowników na szkolenie.

W przypadku pomocy na szkolenia, koszty obsługi projektu objęte intensywnością pomocy publicznej mogą obejmować zarówno wydatki ponoszone w ramach kosztów pośrednich (związane z obsługą techniczną projektu), jak również w ramach kosztów bezpośrednich (w tym obejmujące koszty zarządzania oraz koszty promocji projektu). **Koszty obsługi projektu, a także koszty wynagrodzeń beneficjentów pomocy i ich pracowników biorących udział w szkoleniu nie mogą przekroczyć łącznie zsumowanej wartości pozostałych wydatków kwalifikowalnych szkolenia.** Koszty obsługi projektu stanowią wydatek objęty zasadami pomocy publicznej jedynie w przypadku, gdy projekt jest realizowany przez projektodawcę będącego jednocześnie beneficjentem pomocy, albo na potrzeby danego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo. Nie wyklucza to jednak możliwości kwalifikowania wydatków na wynagrodzenie osób delegowanych na szkolenie również w przypadku, gdy powyższy warunek nie zostanie spełniony (tj. w ramach projektów otwartych, które nie są realizowane przez projektodawcę będącego beneficjentem pomocy lub też na potrzeby konkretnego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo). **Jednocześnie, wydatki na wynagrodzenie nie mogą przekroczyć**

każdorazowo wysokości wkładu prywatnego pomocy publicznej, do wniesienia którego zobligowany jest beneficjent pomocy.

Część kosztów związanych z realizacją projektu szkoleniowego (w tym m.in. wydatki ponoszone na adaptację budynków oraz pomieszczeń, w których odbywa się szkolenie, zakup sprzętów, wyposażenia i systemów informatycznych niezbędnych do realizacji szkolenia) objętych jest zasadą cross-financingu, a zatem wydatki te nie mogą przekroczyć łącznie 10% wydatków kwalifikowalnych projektu szkoleniowego. Na gruncie przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 28 czerwca 2008 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pomoc udzielona na pokrycie powyższych wydatków ponoszonych w ramach projektu udzielana jest jako pomoc *de minimis*.

Przykład:

Średni przedsiębiorca z Katowic, prowadzący działalność gospodarczą w branży motoryzacyjnej zamierza przeszkolić 40 pracowników z zakresu analizy procesów produkcyjnych (szkolenie ogólne) oraz z produkcji unikatowych części do silników (szkolenie specjalistyczne). Dodatkowo, w ramach projektu zamierza on również zakupić usługę doradczą z zakresu optymalizacji procesu zarządzania w firmie. Przedsiębiorca ten posiada już pewne doświadczenie w pozyskiwaniu środków z funduszy strukturalnych, dlatego planuje on samodzielnie złożyć wniosek o dofinansowanie projektu i zrealizować projekt. W tym przypadku całość kosztów realizacji projektu będzie objęta regułami pomocy publicznej.

Łączny koszt projektu szkoleniowego wynosi 1 000 000,00 PLN, w tym wydatki na:

- a) szkolenia ogólne - 450 000,00 PLN
- b) szkolenia specjalistyczne – 250 000,00 PLN
- c) doradztwo – 100 000,00 PLN
- c) wydatki inwestycyjne (cross-financing) – 50 000,00 PLN
- d) koszty ogólne (w tym koszty pośrednie) – 150 000,00 PLN

Wysokość wkładu prywatnego, który powinien wnieść przedsiębiorca wyliczana jest w następujący sposób:

$$450\ 000,00 \times 30\% = 135\ 000,00$$

$$250\ 000,00 \times 65\% = 162\ 500,00$$

$$100\ 000,00 \times 50\% = 50\ 000,00$$

Wydatki ponoszone w ramach cross-financingu objęte są w całości pomocą *de minimis*, dlatego przedsiębiorca nie wnosi w tym przypadku wkładu prywatnego, otrzymuje natomiast od Instytucji Organizującej Konkurs zaświadczenie o udzielonej mu pomocy *de minimis*.

Koszty ogólne powinny zostać objęte intensywnością pomocy publicznej na szkolenia oraz pomocą *de minimis* w następującej proporcji:

pomoc na szkolenia ogólne – 56,25% (84 375,00 PLN)

pomoc na szkolenia specjalistyczne – 31,25% (46 875,00 PLN)

pomoc de minimis – 12,5% (18 750,00 PLN)

a zatem:

$84\,375,00 \times 30\% = 25\,312,50$ PLN

$46\,875,00 \times 60\% = 28\,125,00$ PLN

Całkowity wkład prywatny wniesiony przez przedsiębiorcę wyniesie zatem:

$135\,000,00 + 162\,500,00 + 25\,312,50 + 28\,125,00 = 350\,937,50$ PLN

Dodatkowo przedsiębiorca ten otrzyma pomoc de minimis w wysokości:

$50\,000,00 + 46\,875,00 = 96\,875,00$ PLN

2.3 Pomoc publiczna na usługi doradcze

Pomoc publiczna na usługi doradcze udzielana jest zgodnie z przepisami Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. *uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)*. Z pomocy doradczej mogą skorzystać wyłącznie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, zdefiniowane w Załączniku I do rozporządzenia Komisji, zgodnie z którym:

- **mikro przedsiębiorstwo** to przedsiębiorstwo, które w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniało średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągnęło roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro;
- **małe przedsiębiorstwo** to przedsiębiorstwo, które w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniało średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnęło roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro, lub suma aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyła równowartości w złotych 10 milionów euro;
- **średnie przedsiębiorstwo** natomiast to przedsiębiorstwo, które w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniało średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnęło roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro.

UWAGA!

Aby stwierdzić, czy dany podmiot spełnia definicję mikro, małego lub średniego przedsiębiorcy, a tym samym czy kwalifikuje się do otrzymania pomocy na usługi doradcze, nie wystarczy zbadać, czy spełnia on kryteria dotyczące wielkości zatrudnienia, obrotów i sumy bilansowej. Konieczne jest również skontrolowanie struktury właścicielskiej oraz powiązań danego przedsiębiorstwa z innymi podmiotami, w tym z przedsiębiorstwami,

spółkami Skarbu Państwa oraz jednostkami samorządu terytorialnego, które pozwolą ocenić stopień jego niezależności (przedsiębiorstwa niezależne, przedsiębiorstwa partnerskie, przedsiębiorstwa związane). Dane dotyczące wielkości zatrudnienia oraz obrotów i sumy bilansowej ustala się w zależności od typu przedsiębiorstwa (niezależne, partnerskie, związane). Obowiązek udowodnienia, iż dany podmiot spełnienia kryterium niezależności spoczywa bezpośrednio na beneficjencie pomocy (np. poprzez złożenie stosownego oświadczenia).

Wielkość pomocy na usługi doradcze świadczone przez zewnętrzne firmy doradcze na rzecz mikro, małych i średnich przedsiębiorstw nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowalnych usługi. Usługi doradcze nie mogą stanowić elementu stałej lub okresowej działalności przedsiębiorstwa, ani też nie mogą stanowić bieżących kosztów operacyjnych przedsiębiorstwa, takich jak np. usługi w zakresie doradztwa podatkowego, regularne usługi prawne, usługi w zakresie reklamy. **Celem doradztwa jest natomiast rozwiązanie lub przedstawienie propozycji rozwiązania konkretnego problemu, zaś jego efektem powinno być opracowanie i/lub wdrożenie określonych działań w obszarze objętym usługą doradztwa.** Usługę doradztwa należy odróżnić od doradztwa (konsultacji) związanego ze szkoleniem, które ma znacznie bardziej ogólny i abstrakcyjny charakter i jest udzielane w trakcie szkolenia lub w zdefiniowanym okresie po jego zakończeniu, a także doradztwa zawodowego kierowanego do pracowników beneficjenta pomocy, objętych np. programem zwolnień monitorowanych.

Koszty ogólne związane z realizacją projektu doradczego, w tym koszty obsługi księgowej, administracyjno-biurowej i finansowej projektu, koszty wynajmu, koszty promocji, itp. nie kwalifikują się do objęcia pomocą na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw. **W przypadku projektodawców będących beneficjentami pomocy oraz projektów realizowanych na potrzeby danego przedsiębiorcy lub przedsiębiorstw powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo, wydatki te powinny zostać objęte pomocą de minimis.** W związku z tym IOK, jako podmiot udzielający pomocy publicznej, powinna wydać beneficjentowi (projektodawcy) zaświadczenie o udzielonej mu pomocy de minimis, biorąc pod uwagę wysokość wydatków poniesionych na obsługę projektu.

UWAGA!

W przypadku projektów mieszanych, w których występują zarówno elementy doradztwa, jak również pomocy na szkolenia, koszty obsługi projektu objęte pomocą publiczną (w tym koszty bezpośrednie oraz koszty pośrednie) powinny zostać objęte pomocą na szkolenia lub pomocą de minimis proporcjonalnie do wartości kosztów szkolenia oraz kosztów zakupu usługi doradczej w ramach projektu (np. przy wartości szkolenia wynoszącej 60 jednostek oraz wartości kosztów zakupu usługi doradczej wynoszącej 40 jednostek, proporcja kosztów obsługi projektu objętych intensywnością pomocy na szkolenia oraz pomocą de minimis powinna wynieść 60:40).

2.4 Pomoc na tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu

Pomoc na tymczasowe zatrudnianie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu ma na celu tworzenie korzystnych warunków dla transferu wiedzy pomiędzy sferą nauki i sferą przedsiębiorstw. **W ramach powyższego rodzaju pomocy istnieje możliwość pokrycia do**

50% wydatków kwalifikowalnych związanych z zatrudnieniem wysoko wykwalifikowanego personelu ponoszonych na wynagrodzenia oraz ubezpieczenie społeczne zatrudnionego pracownika, a także koszty podróży (z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia), koszty skorzystania z usług agencji pośrednictwa pracy i dodatek z tytułu zmiany miejsca pracy („dodatek mobilnościowy”).

Przez wysoko wykwalifikowany personel należy rozumieć w szczególności badaczy, inżynierów, projektantów i osoby zatrudnione w działach marketingu, posiadające wyższe wykształcenie oraz co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe w danej branży, przy czym do doświadczenia zawodowego mogą zostać wliczone również studia doktoranckie.

Powyższy rodzaj pomocy ma zatem charakter długofalowy i powinien służyć budowaniu trwałych powiązań na styku nauki i przedsiębiorczości.

Wysoko wykwalifikowany personel powinien być zatrudniony w jednostce naukowej lub dużym przedsiębiorstwie przez okres co najmniej 2 lat poprzedzających oddelegowanie do beneficjenta pomocy oraz prowadzić (w ramach nowo utworzonego miejsca pracy) działalność w obszarze badań naukowych, prac rozwojowych i innowacji u beneficjenta pomocy. Zatrudnienie odbywa się na podstawie umowy o pracę na czas określony w niepełnym wymiarze godzin albo umowy cywilno-prawnej (w tym przypadku pracownik powinien uzyskać urlop bezpłatny u dotychczasowego pracodawcy) lub też na podstawie umowy o pracę na czas określony w niepełnym wymiarze godzin albo umowy cywilno-prawnej (wówczas pracownik naukowy może wykonywać pracę w niepełnym wymiarze pracy u dotychczasowego pracodawcy).

Pomoc na zatrudnienie wysoko wykwalifikowanego personelu może być udzielana przez okres nie dłuższy niż 3 lata.

2.5 Pomoc *de minimis*

Pomoc *de minimis* udzielana jest zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 TWE do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. WE L379, z dnia 28.12.2006).

Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia 1998/2006, pomoc nieprzekraczająca pułapu **200 tys. EUR** w okresie trzech kolejnych lat kalendarzowych nie wpływa na handel między Państwami Członkowskimi i/lub nie zakłóca, bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji, a zatem nie podlega przepisom art. 87 ust. 1 TWE (dla podmiotów działających w sektorze transportu drogowego pułap ten wynosi **100 tys. EUR**). Pułapy te stosuje się bez względu na cel i formę pomocy *de minimis*. Jeżeli łączna kwota pomocy *de minimis* przekracza powyższy pułap, do pomocy tej nie stosuje się przepisów Rozporządzenia 1998/2006, nawet w odniesieniu do części, która nie przekracza tego pułapu.

W ramach PO KL pomoc *de minimis* może być przeznaczona na pokrycie następujących wydatków kwalifikowanych, związanych z:

- zakupem pojazdów i mebli lub raty spłat ich wartości początkowej, należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu,
- zakupem środków trwałych, z wyłączeniem pojazdów i mebli, których wartość początkowa jest wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego,

- ratami spłat wartości początkowej środków trwałych, z wyłączeniem pojazdów i mebli, których wartość początkowa jest wyższa od 10% kwoty określonej w przepisach podatkowych uprawniającej do dokonania jednorazowego odpisu amortyzacyjnego, należne finansującemu z tytułu umowy leasingu finansowego lub zwrotnego do wysokości ich wartości początkowej z dnia zawarcia umowy leasingu, poniesione do dnia zakończenia realizacji projektu
- adaptacją budynków, pomieszczeń i miejsc pracy, w których odbywa się szkolenie, na potrzeby osób niepełnosprawnych,
- uruchomieniem działalności gospodarczej, z wyłączeniem podmiotów, które w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu prowadziły działalność gospodarczą ;
- zakupem usług doradczych i szkoleniowych oraz uzyskaniem finansowego wsparcia pomostowego w postaci bezpośredniej i bezzwrotnej pomocy kapitałowej przez beneficjentów pomocy, w okresie do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej;
- tworzeniem lub realizacją programów zwolnień monitorowanych, w tym w zakresie obejmującym szkolenia lub doradztwo, o ile łącznie są spełnione następujące warunki:
 - a) pracodawca jest obowiązany, na podstawie odrębnych przepisów, do zapewnienia pracownikom wsparcia w postaci szkoleń;
 - b) pracownik po otrzymaniu wsparcia w postaci szkoleń zostanie ponownie zatrudniony u tego samego pracodawcy;
- pokryciem innych wydatków kwalifikowalnych ponoszonych w ramach realizowanego projektu, w tym w szczególności wydatków związanych z:
 - a) doposażeniem i wyposażeniem stanowiska pracy w ramach projektu subsydiowanego zatrudnienia do wysokości nieprzekraczającej 10% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu,
 - b) kosztami ogólnymi w ramach projektu subsydiowanego zatrudnienia, w tym kosztami obsługi administracyjno-księgowej i finansowej projektu, kosztami wynajmu, wyłącznie w przypadku gdy projekt jest realizowany przez projektodawcę będącego jednocześnie beneficjentem pomocy albo na potrzeby danego przedsiębiorcy lub przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo,
 - c) stażami i szkoleniami praktycznymi dla pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych oraz pracowników naukowych (uczelni i jednostek naukowych) w przedsiębiorstwach, jeżeli skierowany do odbycia stażu pracownik naukowy wykonuje pracę bezpośrednio związaną z bieżącą działalnością przedsiębiorstwa, do którego został skierowany w celu odbycia stażu lub szkolenia praktycznego oraz gdy praca ta prowadzi bezpośrednio do przysporzenia korzyści ekonomicznej na rzecz przedsiębiorstwa,
 - d) zakupem wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prowadzenia działalności, o której mowa w § 32a ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r.,

- e) wsparciem niepublicznych placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego.

Należy zwrócić uwagę, że art. 31 rozporządzenia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zawiera otwarty katalog wydatków objętych pomocą *de minimis* („w tym w szczególności”), co pozwala na objęcie pomocą publiczną również innych wydatków kwalifikowalnych poniesionych w ramach projektu, które nie zostały wprost wymienione w art. 31.

Z możliwości uzyskania wsparcia w ramach pomocy *de minimis* wyłączone są podmioty, które prowadzą działalność w:

- a. sektorach rybołówstwa i akwakultury (produkcja, przetwarzanie, wprowadzanie do obrotu),
- b. zakresie produkcji podstawowej produktów wymienionych w Załączniku I TWE,
- c. zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów wymienionych w Załączniku I TWE (jeżeli wielkość pomocy jest uzależniona od ceny lub ilości produktów zakupionych od pierwotnych producentów lub wprowadzanych na rynek),
- d. sektorze węglowym,

pomocy *de minimis* nie stosuje się również w przypadku pomocy:

- e. związanej z eksportem,
- f. uwarunkowanej użyciem towarów produkcji krajowej na niekorzyść towarów przywożonych,
- g. przyznanej przedsiębiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej
- h. przeznaczonej na zakup środków transportu w przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze drogowego transportu towarów.

3. Efekt zachęty

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji 800/2008, jednym z warunków przyznania pomocy publicznej w ramach wyłączeń blokowych jest osiągnięcie efektu zachęty, który ma zagwarantować, że bez udzielonej pomocy publicznej projekt nie zostałby zrealizowany w danej formie lub w danym zakresie.

Pomoc na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych wywołuje efekt zachęty jeżeli **udzielona pomoc prowadzi do zwiększenia liczby netto zatrudnionych pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub pracowników niepełnosprawnych**. Natomiast pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych wywołuje efekt zachęty jeżeli **wydatki kwalifikowane poniesione przez beneficjenta pomocy przekraczają koszty jakie musiałby ponieść beneficjent pomocy w przypadku zatrudnienia pracowników w pełni sprawnych**.

W przypadku pomocy na szkolenia przyznanej małym i średnim przedsiębiorstwom efekt zachęty zostanie osiągnięty, jeśli **wniosek o przyznanie pomocy został złożony przez beneficjenta pomocy do właściwej instytucji przed rozpoczęciem realizacji projektu** -

przy czym w przypadku beneficjentów pomocy nie będących projektodawcami lub w przypadku gdy pomoc publiczna jest przyznawana beneficjentom pomocy nie wymienionym we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu (np. w ramach szkoleń otwartych), przez wniosek o przyznanie pomocy należy rozumieć umowę o przystąpieniu do projektu szkoleniowego lub umowę o rozpoczęciu korzystania z usług doradczych, zawartą pomiędzy projektodawcą a beneficjentem pomocy.

Z kolei, w przypadku dużych przedsiębiorstw przyznana pomoc wywołuje efekt zachęty, jeśli wniosek o przyznanie pomocy, został złożony do właściwej instytucji przed rozpoczęciem realizacji projektu, a z dokumentacji niezbędnej do udzielenia pomocy wynika, że w rezultacie otrzymanej pomocy spełniony zostanie co najmniej jeden z następujących warunków:

- rozmiar działań podejmowanych w ramach projektu zostanie znacząco zwiększony,
- zasięg projektu zostanie znacząco rozszerzony,
- całkowita kwota wydana przez przedsiębiorcę na projekt zostanie znacząco zwiększona,
- nastąpi znaczne przyspieszenie realizacji projektu.

Spełnienie powyższych warunków powinno zostać zweryfikowane przez podmiot udzielający pomocy na podstawie informacji zawartych we wniosku o przyznanie pomocy (tj. we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu lub w przypadku beneficjentów pomocy nie będących projektodawcami lub w przypadku gdy pomoc publiczna jest przyznawana beneficjentom pomocy nie wymienionym we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu – w umowie o przystąpieniu do projektu szkoleniowego lub umowie o rozpoczęciu korzystania z usług doradczych, zawartej pomiędzy projektodawcą a beneficjentem pomocy).

Jednocześnie, badając występowanie efektu zachęty **przez projekt należy rozumieć każde przedsięwzięcie realizowane przez lub na rzecz beneficjenta pomocy** objęte dofinansowaniem na podstawie umowy zawartej z podmiotem udzielającym pomocy (przedsięwzięcie to może mieć zatem węższy zakres niż projekt przyjęty do realizacji na podstawie umowy o dofinansowanie projektu zawartej z beneficjentem).

4. Zasady udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

W przypadku pomocy publicznej udzielanej w ramach PO KL mają zastosowanie ogólne przepisy krajowe i wspólnotowe określające zakres, formę oraz przeznaczenie pomocy publicznej, które stosuje się odpowiednio w odniesieniu do podmiotów będących beneficjentami pomocy publicznej. Jednocześnie, w obrębie poszczególnych form wsparcia realizowanych w ramach PO KL zostały zidentyfikowane określone odstępstwa od ogólnych zasad udzielania pomocy, które należy traktować jako tzw. fiszki negatywne (czyli argumentację potwierdzającą niewystępowanie pomocy publicznej, bądź uzasadnienie dla jej wykluczenia). W przypadku spełnienia warunków opisanych w fiszce negatywnej należy uznać, iż wsparcie udzielone danemu podmiotowi nie posiada charakteru pomocy publicznej.

4.1 Priorytet I *Zatrudnienie i integracja społeczna*

W ramach Priorytetu I PO KL realizowane jest wsparcie mające na celu podniesienie efektywności funkcjonowania oraz jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy oraz instytucje pomocy społecznej. W ramach tego Priorytetu została przewidziana również możliwość realizacji ogólnopolskich i ponadregionalnych projektów kierowanych do specyficznych grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (m.in. członków mniejszości romskiej, osób przebywających w zakładach karnych, młodzieży, osób niepełnosprawnych) wspieranych przez wyspecjalizowane instytucje i organizacje o zasięgu ogólnokrajowym. Wsparcie realizowane w ramach Priorytetu I kierowane jest zasadniczo do podmiotów publicznych, które nie prowadzą działalności gospodarczej oraz nie wykonują swoich zadań na zasadach komercyjnych (Publiczne Służby Zatrudnienia, publiczne instytucje pomocy społecznej), a tym samym nie są beneficjentami pomocy publicznej. Niemniej jednak część instrumentów przewidzianych w ramach Priorytetu I jest adresowana do podmiotów prywatnych (instytucji szkoleniowych, agencji zatrudnienia, agencji pracy tymczasowej) będących beneficjentami pomocy publicznej. W ramach Priorytetu I realizowane są również projekty subsydiowanego zatrudnienia (w tym subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, a także pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych), skierowane do młodzieży objętej wsparciem OHP, Romów oraz osób niepełnosprawnych wspieranych przez PFRON, które stanowią pomoc na subsydiowanie zatrudnienia.

A. Pomoc publiczna w ramach Priorytetu I PO KL:

Pomoc publiczna może wystąpić w ramach następujących typów projektów Priorytetu I:

a) Pomoc na subsydiowanie zatrudnienia:

Pomoc publiczna występuje w ramach następujących typów projektów Priorytetu I:

- Subsydiowanie zatrudnienia członków mniejszości romskiej (Poddziałanie 1.3.1 *Projekty na rzecz społeczności romskiej – projekty konkursowe*)
- Subsydiowanie zatrudnienia młodzieży do 25 roku życia, objętej wsparciem przez OHP (Poddziałanie 1.3.3 *OHP – projekty systemowe*)
- Subsydiowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych (Poddziałanie 1.3.6 *PFRON – projekty systemowe*)

Beneficjent pomocy	Podmioty prowadzące działalność gospodarczą bez względu na posiadaną formę organizacyjno-prawną, zatrudniające osoby młode objęte wsparciem przez OHP / Romów / niepełnosprawnych w ramach projektów subsydiowanego zatrudnienia
Rodzaj pomocy	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzenia brutto oraz odprowadzanych od wynagrodzenia obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych pracowników (subsydiowanie zatrudnienia), pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych
Podmiot udzielający	➤ Właściwy beneficjent systemowy wskazany w

pomocy	<p>Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL lub Wykonawca wybrany w ramach procedury przetargowej (w przypadku projektów realizowanych przez OHP i PFRON)</p> <p>➤ Władza Wdrażająca Programy Europejskie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (w przypadku projektów kierowanych do członków mniejszości romskiej)</p>
Podstawa prawna	<p>➤ W przypadku projektów kierowanych do młodzieży i członków mniejszości romskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ➤ w przypadku projektów kierowanych do osób niepełnosprawnych: – Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007 r. w sprawie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 194, poz. 1404); – Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 września 2004 r. w sprawie zwrotu kosztów przystosowania stanowisk pracy, adaptacji pomieszczeń i urządzeń do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu (Dz. U. nr 215, poz. 2186, z późn. zm.)

b) Pomoc na szkolenia:

- rozwój ogólnopolskiego systemu szkoleń oraz doskonalenia zawodowego kadr instytucji rynku pracy, obejmującego m.in. specjalistyczne kursy, szkolenia, w tym szkolenia modułowe, doradztwo, instruktaż, a także studia uzupełniające, studia podyplomowe, studia doktoranckie oraz wizyty studyjne (Działanie 1.1 *Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy*)
- rozwój krajowego systemu szkoleń specjalistycznych i tematycznych oraz doskonalenia kadr instytucji pomocy i integracji społecznej, m.in. poprzez szkolenia/kursy, doradztwo, studia, studia podyplomowe, studia doktoranckie, wizyty studyjne, specjalizacje, coaching, superwizję (Działanie 1.2 *Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej*).

Beneficjent pomocy	Niepubliczne instytucje rynku pracy i instytucje integracji społecznej (w tym m.in. agencje zatrudnienia i pośrednictwa pracy, instytucje szkoleniowe, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii
---------------------------	---

	społecznej itp.), świadczące usługi na zasadach komercyjnych
Rodzaj pomocy	Szkolenia ogólne i specjalistyczne (w tym szkolenia modułowe i kursy) ³
Podmiot udzielający pomocy	Właściwy beneficjent systemowy wskazany w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL (lub Wykonawca wybrany w ramach procedury przetargowej)
Podstawa prawna	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

B. Warunki pozwalające wykluczyć występowanie pomocy publicznej w ramach Priorytetu I PO KL:

Można stwierdzić, iż pomoc publiczna nie występuje w przypadku następujących typów projektów Priorytetu I, o ile zostaną spełnione określone warunki pozwalające wykluczyć występowanie pomocy publicznej:

- wsparcie doradcze i szkoleniowe dla pracowników publicznych służb zatrudnienia i instytucji pomocy społecznej, o ile instytucje te nie świadczą usług na zasadach komercyjnych;
- upowszechnianie i promocja alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia i metod organizacji pracy oraz uelastycznianie czasu pracy pracownika, o ile formy te nie są powiązane z subsydiowaniem zatrudnienia pracowników lub też nie wystąpią inne przesłanki pozwalające stwierdzić występowanie pomocy publicznej;
- kampanie informacyjne skierowane m.in. do pracodawców w celu zachęcenia ich do zatrudniania osób niepełnosprawnych, o ile nie są one powiązane z subsydiowaniem zatrudnienia osób niepełnosprawnych u podmiotów będących beneficjentami pomocy publicznej lub też nie wystąpią inne przesłanki pozwalające stwierdzić występowanie pomocy publicznej.

4.2 Priorytet II *Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących*

W ramach Priorytetu II realizowane są projekty ponadregionalne o charakterze doradczym i szkoleniowym adresowane do przedsiębiorców i ich pracowników (pomoc doradcza dla MSP, pomoc szkoleniowa). Jednocześnie, część instrumentów ukierunkowana jest na wspieranie instytucji otoczenia biznesu, które świadczą usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (np. sieci KSU). Instytucje te są pośrednikiem w przekazywaniu pomocy przedsiębiorcom (np. wsparcia finansowego, pomocy doradczej itp.), jednakże w ramach Priorytetu II mogą być one jednocześnie beneficjentem pomocy szkoleniowej - jako podmioty prowadzące działalność gospodarczą oraz świadczące usługi na zasadach komercyjnych.

³ W przypadku wydatków kwalifikowanych objętych zasadą cross-financingu w ramach projektu szkoleniowego pomoc publiczna udzielana jest jako pomoc *de minimis*.

Wsparcie udzielone na rzecz podnoszenia kwalifikacji i umiejętności pracowników instytucji otoczenia biznesu może zostać uznane za pomoc publiczną w przypadku, gdy nie jest możliwe organizacyjne i funkcjonalne rozdzielanie zadań świadczonych odpłatnie przez daną instytucję od działalności prowadzonej nieodpłatnie na zasadach ogólnodostępnej oferty usług.

Jednym z komponentów Priorytetu II są działania na rzecz podnoszenia jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, które obejmują m.in. projekty na rzecz doskonalenia zawodowego kadr medycznych, w tym kadry zarządzającej Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej (NZOZ), które zawarły umowę z wojewódzkim oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), a także lekarzy prowadzących prywatną praktykę w formie działalności gospodarczej.

Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, które zawarły umowę z NFZ o udzielanie świadczeń zdrowotnych, nie mają możliwości pobierania opłat za udzielone świadczenie od osób ubezpieczonych, jeżeli świadczenie to przysługuje w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i jest nieodpłatne. Jednocześnie, w ramach wspólnotowego systemu koordynacji zabezpieczenia społecznego osoby objęte ubezpieczeniem zdrowotnym w innych państwach członkowskich mają prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w Polsce jedynie w ograniczonym zakresie (np. w sytuacjach nagłego zachorowania, wypadku, urazu, zagrożenia życia, itp.). W związku z tym można uznać, iż wsparcie to nie wpływa w sposób istotny na wymianę handlową między Państwami członkowskimi oraz nie prowadzi do naruszenia lub też groźby naruszenia konkurencji na wspólnym rynku (nie zostaje spełniona zatem czwarta przesłanka występowania pomocy publicznej).

Jednocześnie, w celu wykluczenia pomocy publicznej w ramach realizowanych projektów, konieczne jest zapewnienie, że wsparcie udzielone na rzecz Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej służy do realizacji świadczeń zdrowotnych w ramach publicznego systemu ochrony zdrowia.

A. Pomoc publiczna w ramach Priorytetu II PO KL:

Pomoc publiczna może wystąpić w ramach następujących typów projektów Priorytetu II:

a) Pomoc na szkolenia / pomoc na usługi doradcze dla MSP:

- ponadregionalne zamknięte projekty szkoleń (ogólnych i specjalistycznych) i doradztwa dla przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw przygotowane w oparciu o indywidualne strategie rozwoju firm (Poddziałanie 2.1.1 *Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach*)
- ogólnopolskie otwarte projekty szkoleń (ogólnych i specjalistycznych) i doradztwa dla przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw (Poddziałanie 2.1.1 *Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach*)
- studia podyplomowe dla przedsiębiorców (Poddziałanie 2.1.1 *Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach*)
- ponadregionalne projekty szkoleniowe i doradcze dla przedsiębiorstw, mające na celu złagodzenie negatywnych skutków restrukturyzacji (Poddziałanie 2.1.3 *Wsparcie systemowe na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw*)

- projekty pilotażowe o charakterze szkoleniowym i doradczym, wynikające z prowadzonych badań i analiz (Poddziałanie 2.1.3 *Wsparcie systemowe na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw*)
- podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników instytucji zrzeszonych w sieci KSU – w przypadku, gdy konsultanci zatrudnieni w tych instytucjach oprócz świadczonych nieodpłatnie usług wykonują również działalność komercyjną, zaś obie te działalności nie są w praktyce możliwe do rozdzielania (Poddziałanie 2.2.1 *Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności*)

Beneficjent pomocy	Przedsiębiorstwa i ich pracownicy (z wyłączeniem dużych przedsiębiorstw w przypadku projektów doradczych) oraz inne podmioty prowadzące działalność gospodarczą bez względu na posiadaną przez nie formę organizacyjno-prawną
Rodzaj pomocy	Szkolenia ogólne i specjalistyczne oraz doradztwo dla MSP ⁴
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości ➤ Właściwy beneficjent systemowy wskazany w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL (lub Wykonawca wyłoniony w ramach procedury przetargowej) ➤ Beneficjenci (projektodawcy)
Podstawa prawna	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 28 czerwca 2008 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

b) Pomoc *de minimis* na usługi doradcze dla dużych przedsiębiorstw

- ogólnopolskie i ponadregionalne projekty szkoleń (ogólnych i specjalistycznych) i doradztwa dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw (Poddziałanie 2.1.1 *Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach*)
- ponadregionalne projekty szkoleniowe i doradcze dla przedsiębiorstw, mające na celu złagodzenie negatywnych skutków restrukturyzacji (Poddziałanie 2.1.3 *Wsparcie systemowe na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw*)
- projekty pilotażowe o charakterze szkoleniowym i doradczym, wynikające z prowadzonych badań i analiz (Poddziałanie 2.1.3 *Wsparcie systemowe na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw*)

Beneficjent pomocy	Duże przedsiębiorstwa i ich pracownicy
Rodzaj pomocy	Doradztwo dla dużych przedsiębiorstw

⁴ W przypadku wydatków kwalifikowanych objętych zasadą cross-finansingu w ramach projektu szkoleniowego pomoc publiczna udzielana jest jako pomoc *de minimis*.

Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości ➤ Właściwy beneficjent systemowy wskazany w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL (lub Wykonawca wyłoniony w ramach procedury przetargowej) ➤ Beneficjenci (projektodawcy)
Podstawa prawna	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 28 czerwca 2008 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

B. Warunki pozwalające wykluczyć występowanie pomocy publicznej w ramach Priorytetu II PO KL

Można stwierdzić, iż pomoc publiczna nie występuje w przypadku następujących typów projektów Priorytetu II, o ile zostaną spełnione określone warunki pozwalające wykluczyć występowanie pomocy publicznej:

- projekty o charakterze analityczno-badawczym, m.in. w zakresie identyfikacji luk kompetencyjnych pracowników, określania zawodów przyszłości, trendów rozwojowych i zmian gospodarczych, tworzenia, rozwoju i aktualizacji ogólnopolskich programów szkoleń e-learningowych, o ile nie są one powiązane ze wsparciem szkoleniowym i doradczym lub też nie wystąpią inne przesłanki pozwalające stwierdzić występowanie pomocy publicznej;
- projekty promocyjne i informacyjne służące rozwojowi współpracy między instytucjami działającymi na rzecz rozwoju innowacyjności i przedsiębiorcami oraz między samymi przedsiębiorcami, o ile nie są one powiązane ze wsparciem szkoleniowym i doradczym lub też nie wystąpią inne przesłanki pozwalające stwierdzić występowanie pomocy publicznej;
- podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników instytucji zrzeszonych w sieci KSU, o ile nie świadczą oni równoległe usług odpłatnie oraz na zasadach komercyjnych lub też nie wystąpią inne przesłanki pozwalające stwierdzić występowanie pomocy publicznej;
- ogólnopolskie projekty o charakterze badawczym, informacyjnym, promocyjnym i upowszechniającym B+R oraz promocja postaw innowacyjnych i przedsiębiorczych;
- studia podyplomowe dla pracowników przedsiębiorstw, którzy nie są delegowani przez pracodawcę.

4.3 Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty

Usługi edukacyjne świadczone przez podmioty publiczne w ramach systemu oświaty gwarantowanego przez państwo nie stanowią świadczenia usług w rozumieniu art. 50 TWE. Analogicznie nie stanowią usług w rozumieniu art. 50 TWE usługi edukacyjne świadczone w ramach systemu oświaty przez podmioty prywatne, finansowane w zasadniczej części z dotacji publicznych, a jedynie dodatkowo finansowane z opłat wnoszonych przez usługobiorców.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1991 r. nr 95, poz. 425, z późn. zm.) prowadzenie szkoły lub placówki oraz zespołu szkół nie jest

działalnością gospodarczą, a zatem wszelka pomoc udzielona tym podmiotom ze środków publicznych nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE. Jednocześnie, usługi edukacyjne świadczone na podstawie *o systemie oświaty* mogą obejmować pozaszkolne formy edukacji, w tym m.in. działalność placówek kształcenia ustawicznego oraz ośrodków doskonalenia zawodowego. **Wsparcie udzielone tym podmiotom będzie stanowiło pomoc publiczną w przypadku, gdy nie jest możliwe organizacyjne i finansowe rozdzielenie działalności realizowanej nieodpłatnie oraz na zasadach komercyjnych** (np. gdy przeszkoleni pracownicy CKU/CKP świadczą jednocześnie usługi na zasadach komercyjnych oraz nieodpłatnie w formie powszechnie dostępnej ofert usług).

4.4 Priorytet IV *Szkolnictwo wyższe i nauka*

Finansowanie ze środków PO KL wsparcia służącego rozwojowi działalności edukacyjnej w przypadku publicznych szkół wyższych prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 13 65) co do zasady nie stanowi pomocy publicznej, o ile wsparcie to jest wykorzystywane na potrzeby studiów bezpłatnych (finansowanych przez państwo). Tego typu działalność nie stanowi działalności gospodarczej, a zatem nie podlega przepisom dotyczącym udzielania pomocy publicznej. Jednakże, w przypadku niepublicznych szkół wyższych udzielone **wsparcie może stanowić pomoc publiczną, o ile stwierdzone zostanie jednoczesne wystąpienie wszystkich przesłanek składających się na test pomocy publicznej.**

Jednocześnie w sytuacji, gdy wsparcie udzielone na rzecz publicznych szkół wyższych jest wykorzystywane zarówno na potrzeby studiów bezpłatnych (dziennych) jak i studiów odpłatnych (zaocznych, podyplomowych), nie należy stosować zasad udzielania pomocy publicznej, natomiast kwota dofinansowania powinna być obniżona przy zastosowaniu metodologii określonej dla tzw. „projektów generujących dochód”

4.5 Priorytet V *Dobre rządzenie*

W ramach Priorytetu V zostały przewidziane działania służące wzmocnieniu potencjału administracji rządowej i samorządowej, służące podniesieniu jakości usług publicznych świadczonych przez te instytucje na rzecz obywateli, przedsiębiorstw i organizacji. Usługi te mają powszechny charakter i nie są świadczone na zasadach komercyjnych, a zatem należy uznać, iż **wsparcie udzielone na rzecz organów administracji publicznej nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE.**

W ramach Priorytetu V zostały przewidziane również działania wspierające rozwój dialogu obywatelskiego i społecznego, obejmujące m.in. umacnianie i rozwijanie współpracy administracji publicznej i trzeciego sektora na rzecz realizacji usług publicznych. Powyższe działania nie mają charakteru działalności gospodarczej, a zatem **wsparcie udzielone na rzecz podmiotów dialogu społecznego i obywatelskiego (w tym organizacji pracodawców i pracobiorców, organizacji pozarządowych) nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE.**

4.6 Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Wsparcie realizowane w ramach Priorytetu VI adresowane jest do osób pozostających bez zatrudnienia (w tym również do osób niezarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy), do instytucji rynku pracy, które świadczą swoje usługi na poziomie lokalnym lub regionalnym, a także do osób fizycznych planujących uruchomienie własnej działalności gospodarczej. W przypadku form wsparcia przewidzianych w ramach Priorytetu VI możemy mieć do czynienia z trzema typami pomocy publicznej, tj. z pomocą na subsydiowanie zatrudnienia, pomocą na szkolenia oraz pomocą *de minimis*.

A. Pomoc publiczna w ramach Priorytetu VI PO KL:

Pomoc publiczna może wystąpić w ramach następujących typów projektów Priorytetu VI:

a) Pomoc na subsydiowanie zatrudnienia:

- subsydiowanie zatrudnienia / prace interwencyjne (Działanie 6.1.1 / Działanie 6.1.3)
- doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w ramach prac interwencyjnych (Działanie 6.1.3)
- doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (Działanie 6.1.3)

Beneficjent pomocy	Podmioty prowadzące działalność gospodarczą bez względu na posiadaną formę organizacyjno-prawną, zatrudniające osoby pozostające bez zatrudnienia w ramach projektów subsydiowanego zatrudnienia
Rodzaj pomocy	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzenia brutto oraz odprowadzanych od wynagrodzenia obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych pracowników (subsydiowanie zatrudnienia), pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beneficjenci (projektodawcy), w przypadku projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 ➤ powiatowe urzędy pracy, w przypadku projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.3 ➤ IP/IP2, w przypadku projektów realizowanych przez beneficjenta (projektodawcę) będącego beneficjentem pomocy publicznej
Podstawa prawna	<ul style="list-style-type: none"> ➤ W przypadku projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1: <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ➤ W przypadku projektów realizowanych w ramach

	<p>Poddziałania 6.1.3:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2007 r. w sprawie <i>organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne</i> (Dz. U. z 2007 r. nr 76, poz. 510) – Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 listopada 2005 r. w sprawie <i>szczegółowych warunków i trybu dokonywania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz form zabezpieczenia zwrotu otrzymanych Środków</i> (Dz. U. z 2006 r. nr 236, poz. 2002, z późn. zm.)
--	--

b) Pomoc na szkolenia:

- szkolenia dla kadr instytucji rynku pracy działających na terenie regionu (z wyłączeniem Publicznych Służb Zatrudnienia) powiązane ze specyfiką zadań realizowanych przez te instytucje na regionalnym rynku pracy (Poddziałanie 6.1.1).

Beneficjent pomocy	Niepubliczne instytucje rynku pracy działających na terenie regionu (m.in. agencje zatrudnienia i pośrednictwa pracy, instytucje szkoleniowe, organizacje pozarządowe itp.) świadczące usługi na zasadach komercyjnych
Rodzaj pomocy	Szkolenia ogólne i specjalistyczne ⁵
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beneficjenci (projektodawcy) ➤ IP/IP2, w przypadku projektów realizowanych przez beneficjenta (projektodawcę) będącego beneficjentem pomocy publicznej
Podstawa prawna	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie <i>udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</i>

c) Pomoc de minimis:

- przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym pomoc prawna, konsultacje i doradztwo związane z podjęciem działalności gospodarczej (Poddziałanie 6.1.3)
- przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) (Działanie 6.2)

⁵ W przypadku wydatków kwalifikowanych objętych zasadą cross-finansingu w ramach projektu szkoleniowego pomoc publiczna udzielana jest jako pomoc *de minimis*.

- wsparcie pomostowe w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej (w tym finansowe wsparcie pomostowe, szkolenia oraz doradztwo) (Działanie 6.2)
- wydatki związane z obsługą projektu subsydiowanego zatrudnienia, w przypadku, gdy projekt realizowany jest przez projektodawcę będącego beneficjentem pomocy lub na potrzeby danego przedsiębiorstwa, albo przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo.

Beneficjent pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osoby fizyczne, które otrzymały środki na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie jednorazowej dotacji oraz wsparcia pomostowego)⁶ / podmioty posiadające osobowość prawną, które na etapie wsparcia doradczo-szkoleniowego zarejestrowały działalność gospodarczą ➤ Projektodawca realizujący projekt subsydiowanego zatrudnienia na rzecz własnych pracowników lub też przedsiębiorstwo (lub przedsiębiorstwa powiązane organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo), na potrzeby którego realizowany jest dany projekt
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie jednorazowej dotacji na podjęcie działalności gospodarczej oraz wsparcia pomostowego, w postaci finansowej, szkoleń i doradztwa) ➤ Koszty obsługi projektu subsydiowanego zatrudnienia
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ powiatowe urzędy pracy w przypadku projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.3 ➤ Beneficjenci (projektodawcy) w przypadku projektów realizowanych w ramach Działania 6.2 ➤ IP/IP2 w przypadku projektów subsydiowanego zatrudnienia
Podstawa prawna	<ul style="list-style-type: none"> ➤ W przypadku projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.3: <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 listopada 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu dokonywania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz form zabezpieczenia zwrotu otrzymanych środków (Dz. U. z 2006 r. nr 236, poz. 2002, z późn. zm.) ➤ W przypadku projektów realizowanych w ramach Działania

⁶ Osoba fizyczna nie może być formalnie beneficjentem pomocy publicznej, jednakże Komisja Europejska przyjęła w tym przypadku następującą interpretację: wsparcie udzielone na rozwój przedsiębiorczości posiada charakter pomocy de minimis, gdyż jego efekty dotyczą faktycznie nowopowstałego przedsiębiorstwa (stanowią dla niego korzyść ekonomiczną). Pomoc na rozwój przedsiębiorczości posiada zatem charakter pomocy publicznej, mimo iż może zostać przyznawana osobie fizycznej, która w dniu uzyskania dotacji nie prowadzi jeszcze działalności gospodarczej.

	<p>6.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. <ul style="list-style-type: none"> ➤ W przypadku kosztów obsługi projektu subsydiowanego zatrudnienia: – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
--	---

Podmiot udzielający pomocy *de minimis* zobowiązany jest, na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. nr 59, poz. 404) do wydania beneficjentowi pomocy zaświadczenia o udzielonej pomocy *de minimis*, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie (Dz. U. z 2007 r. nr 53, poz. 354).

Za datę przyznania pomocy *de minimis* uznaje się datę podpisania umowy o przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości zawieranej między beneficjentem (projektodawcą) będącym operatorem wsparcia finansowego a uczestnikiem projektu. Umowa powinna precyzyjnie określać wysokość środków, jakie otrzyma dany beneficjent pomocy w ramach projektu (w tym środków przyznanych w ramach finansowego wsparcia pomostowego, doradztwa i szkoleń)⁷. **W przypadku, gdy beneficjent nie wykorzysta w całości kwoty przyznanej mu dotacji może on zwrócić się do podmiotu udzielającego pomocy z prośbą o odpowiednie zweryfikowanie zaświadczenia o wysokości uzyskanej pomocy.**

Wsparcie szkoleniowo-doradcze udzielane uczestnikowi projektu do momentu rozpoczęcia przez niego działalności gospodarczej nie stanowi pomocy publicznej.

B. Warunki pozwalające wykluczyć występowanie pomocy publicznej w ramach Priorytetu VI PO KL

Pomoc publiczna nie występuje w przypadku następujących typów projektów Priorytetu VI, o ile zostaną spełnione określone warunki pozwalające wykluczyć występowanie pomocy publicznej:

- wsparcie doradczo-szkoleniowego pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach projektu, prowadzące do jego adaptacji w miejscu pracy (wsparcie pomostowe), o ile nie łączy się ono z subsydiowaniem zatrudnienia oraz ma na celu wspomóc pracownika w dostosowaniu się do wymagań stawianych mu przez pracodawcę (tj. świadczone jest na rzecz pracownika nie zaś pracodawcy będącego beneficjentem pomocy publicznej). **W celu wyeliminowania pomocy publicznej w ramach powyższego typu projektu należy zapewnić, by pomoc szkoleniowa lub doradcza**

⁷ W przypadku, gdy na etapie podpisywania umowy nie jest możliwe dokładne oszacowanie wartości szkoleń i doradztwa realizowanych w ramach wsparcia pomostowego należy a) każdorazowo (oddzielnie dla każdego dnia szkolenia i/lub doradztwa) wystawić beneficjentowi pomocy zaświadczenie o udzielonej pomocy *de minimis* b) określić w umowie maksymalną wartość szkolenia a następnie wystawić beneficjentowi pomocy zaświadczenie zawierające zweryfikowaną wartość udzielonej pomocy.

kierowana do zatrudnionego pracownika będzie świadczona poza godzinami pracy oraz poza miejscem zatrudnienia, przez podmiot zewnętrzny w stosunku do pracodawcy;

- organizacja kampanii promocyjnych i akcji informacyjnych mających na celu zachęcenie pracodawców do zatrudniania osób z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o ile nie są one powiązane z subsydiowaniem zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia u podmiotów będących beneficjentami pomocy publicznej lub też nie wystąpią inne przesłanki pozwalające stwierdzić występowanie pomocy publicznej;
- upowszechnianie i promocja alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia i metod organizacji pracy oraz uelastycznianie czasu pracy pracownika, o ile formy te nie są powiązane z subsydiowaniem zatrudnienia pracowników lub też nie wystąpią inne przesłanki pozwalające stwierdzić występowanie pomocy publicznej.

4.7 Priorytet VII Promocja integracji społecznej

W ramach Priorytetu VII realizowane są projekty mające na celu ułatwienie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rozwijanie instytucji ekonomii społecznej jako skutecznej formy integracji społeczno-zawodowej.

Realizowane wsparcie ma na celu wyposażenie osób zagrożonych wykluczeniem w kompetencje społeczne i zawodowe, które pozwolą powrócić im na rynek pracy. Jedną z podstawowych form aktywizacji są instrumenty aktywnej integracji, które obejmują m.in. działania na rzecz wspierania zdolności do podjęcia zatrudnienia poprzez zatrudnienie socjalne, szkolenia oraz zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy. Zatrudnienie socjalne może być realizowane w formie:

- a) Centrów Integracji Społecznej (CIS) - m.in. poprzez nabywanie umiejętności zawodowych i społecznych, uczenie się racjonalnego dysponowania posiadanymi środkami pieniężnymi, itp,
- b) Klubów Integracji Społecznej (KIS) - m.in. poprzez programy zatrudnienia tymczasowego, poradnictwo prawne, działalność pomocową w zakresie zatrudnienia.

UWAGA!

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej Nr 588/2005, wsparcie udzielone na rzecz Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ) nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust 1 TWE, ponieważ prowadzona przez nie działalność nie stanowi co do zasady działalności gospodarczej, a służy jedynie realizacji podstawowego celu publicznego, jakim jest rehabilitacja oraz reintegracja zawodowa osób niepełnosprawnych. W konsekwencji należy uznać, iż **wsparcie udzielone na rzecz innych podmiotów integracji społecznej, których podstawowym zadaniem jest świadczenie usług o charakterze integracyjno-zawodowym na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - w tym m.in. CIS-ów i KIS-ów - nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE.** Niemniej jednak, podmiot udzielający pomocy podejmując decyzję o przyznaniu dofinansowania na rzecz konkretnego podmiotu powinien każdorazowo zbadać formę, jak również cel prowadzonej działalności, aby ustalić, czy podmiot ten nie jest beneficjentem pomocy publicznej.

- c) Zatrudnienia wspieranego - poprzez udzielenie pomocy w podjęciu pracy w CIS, podjęciu pracy u pracodawcy, podjęciu wspólnej działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej (**w tym przypadku pomoc udzielana jest jako de minimis na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym**).

Zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy to instrument realizowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. nr 64, poz. 593 z późn. zm.), na analogicznych zasadach jak przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, tj. bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą i ma na celu umożliwienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym zdobycie nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy.

A. Pomoc publiczna w ramach Priorytetu VII PO KL:

Pomoc publiczna może wystąpić w ramach następujących typów projektów Priorytetu VII:

a) Pomoc na subsydiowanie zatrudnienia

- Subsydiowanie zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (Poddziałanie 7.2.1)

Beneficjent pomocy	Podmioty prowadzące działalność gospodarczą bez względu na posiadaną formę organizacyjno-prawną, zatrudniające osoby zagrożone w wykluczeniem społecznym w ramach projektów subsydiowanego zatrudnienia
Rodzaj pomocy	Dofinansowanie części kosztów wynagrodzenia brutto oraz odprowadzanych od wynagrodzenia obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych pracowników (pomoc na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych), pokrycie dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych.
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beneficjenci (projektodawcy), w przypadku projektów realizowanych w ramach Poddziałania 7.2.1 ➤ IP/IP2, w przypadku projektów realizowanych przez beneficjenta (projektodawcę) będącego beneficjentem pomocy publicznej
Podstawa prawna	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

b) Pomoc na szkolenia:

- szkolenia adresowane do podmiotów ekonomii społecznej, które obok podstawowej działalności aktywizacyjno-zawodowej prowadzą również działalność gospodarczą na zasadach komercyjnych (Poddziałanie 7.2.1)

Beneficjent pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instytucje otoczenia sektora ekonomii społecznej ➤ Podmioty ekonomii społecznej <p>o ile prowadzą działalność gospodarczą</p>
Rodzaj pomocy	Szkolenia ogólne i specjalistyczne ⁸
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beneficjenci (projektodawcy). ➤ IP/IP2, w przypadku projektów realizowanych przez beneficjenta (projektodawcę) będącego beneficjentem pomocy publicznej
Podstawa prawna	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

c) Pomoc de minimis:

- wydatki związane z obsługą projektu subsydiowanego zatrudnienia, w przypadku, gdy projekt realizowany jest przez projektodawcę będącego beneficjentem pomocy lub na potrzeby danego przedsiębiorstwa, albo przedsiębiorców powiązanych z nim organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo.

Beneficjent pomocy	Projektodawca realizujący projekt subsydiowanego zatrudnienia na rzecz własnych pracowników lub też przedsiębiorstwo (lub przedsiębiorstwa powiązane organizacyjnie, kapitałowo lub gospodarczo), na potrzeby którego realizowany jest dany projekt
Rodzaj pomocy	Koszty obsługi projektu subsydiowanego zatrudnienia
Podmiot udzielający pomocy	IP/IP2 w przypadku projektów subsydiowanego zatrudnienia
Podstawa prawna	<p>W przypadku kosztów obsługi projektu subsydiowanego zatrudnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

4.8 Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

W ramach Priorytetu VIII realizowane są projekty szkoleniowe i doradcze adresowane do kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw (pomoc na szkolenia, pomoc na doradztwo), ale również do osób pracujących, które chciałyby podnieść lub uzupełnić swoje kwalifikacje zawodowe (w tym przypadku pomoc publiczna nie wystąpi po spełnieniu

⁸ W przypadku wydatków kwalifikowanych objętych zasadą cross-finansingu w ramach projektu szkoleniowego pomoc publiczna udzielana jest jako pomoc *de minimis*.

określonych warunków gwarantujących niezależność pracownika od pracodawcy będącego beneficjentem pomocy publicznej). Ponadto, część instrumentów wsparcia adresowana jest do pracodawców przechodzących procesy modernizacyjne i adaptacyjne, co wymaga precyzyjnego rozdzielania pomocy kierowanej do pracowników objętych programami zwolnień monitorowanych lub inną formą redukcji zatrudnienia od pomocy udzielanej przedsiębiorstwom w związku z ich modernizacją.

W ramach Priorytetu VIII realizowane są również projekty służące umacnianiu współpracy sfery przedsiębiorstw ze sferą nauki. Działania te są co do zasady pozbawione znamion pomocy publicznej, jednakże w określonych sytuacjach mogą one przysporzyć korzyść ekonomiczną dla przedsiębiorstwa (np. świadczenie usług doradczych przez pracownika naukowego na rzecz przedsiębiorstwa, w tym na podstawie umów prawa cywilnego).

W przypadku tego typu projektu pomoc publiczna nie wystąpi pod warunkiem, że skierowany do odbycia stażu pracownik naukowy nie będzie wykonywał pracy bezpośrednio związanej z działalnością przedsiębiorstwa, a jedynie będzie gromadził materiały niezbędne do przygotowania pracy naukowej. W przypadku gdy w ramach projektu pojawiają się elementy szkoleń ogólnych i/lub specjalistycznych oraz doradztwa dla przedsiębiorstw, powinny one zostać objęte pomocą publiczną na szkolenia lub doradztwo, zgodnie z warunkami przewidzianymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W przypadku, gdy wsparcie przewidziane w ramach projektu stanowi inną pomoc publiczną niż pomoc udzielana w ramach wyłączeń blokowych, wsparcie to powinno zostać objęte pomocą *de minimis*.

Istnieje również możliwość udzielania pomocy na zatrudnienie wysoko wykwalifikowanego personelu, w przypadku gdy podejmuje on zatrudnienie w małym lub średnim przedsiębiorstwie na podstawie:

- 1) umowy o pracę na czas określony albo umowy cywilno-prawnej, uzyskując jednocześnie urlop bezpłatny u dotychczasowego pracodawcy albo
- 2) umowy o pracę na czas określony w niepełnym wymiarze godzin albo umowy cywilno-prawnej, wykonując pracę w niepełnym wymiarze pracy u dotychczasowego pracodawcy.

Pomoc ta powinna mieć zatem charakter długofalowy i sprzyjać budowaniu trwałych powiązań pomiędzy sferą nauki i przedsiębiorstw.

A. Pomoc publiczna w ramach Priorytetu VIII PO KL:

Pomoc publiczna może wystąpić w ramach następujących typów projektów Priorytetu VIII:

a) Pomoc na szkolenia:

- Ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw, m.in. w zakresie zarządzania, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych (Podziałanie 8.1.1)
- Szkolenia dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu przedsiębiorstwa (Działanie 8.1.2)

Beneficjent pomocy	Przedsiębiorstwa i ich pracownicy oraz inne podmioty prowadzące działalność gospodarczą bez względu na posiadaną przez nie formę organizacyjno-prawną
Rodzaj pomocy	Szkolenia ogólne i specjalistyczne ⁹
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beneficjenci (projektodawcy) ➤ IP/IP2, w przypadku projektów realizowanych przez beneficjenta (projektodawcę) będącego beneficjentem pomocy publicznej
Podstawa prawna	Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

b) Pomoc na usługi doradcze dla MSP:

- Doradztwo dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi (Poddziałanie 8.1.1),
- Doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu przedsiębiorstwa (Poddziałanie 8.1.2)

Beneficjent pomocy	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa i ich pracownicy
Rodzaj pomocy	Doradztwo
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beneficjenci (projektodawcy) ➤ IP/IP2, w przypadku projektów realizowanych przez beneficjenta (projektodawcę) będącego beneficjentem pomocy publicznej
Podstawa prawna	Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

c) Pomoc na tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu

- Tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu (Poddziałanie 8.2.1)

Beneficjent pomocy	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa i ich pracownicy
Rodzaj pomocy	Tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu

⁹ W przypadku wydatków kwalifikowanych objętych zasadą cross-financingu w ramach projektu szkoleniowego pomoc publiczna udzielana jest jako pomoc *de minimis*.

Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beneficjenci (projektodawcy) ➤ IP/IP2, w przypadku projektów realizowanych przez beneficjenta (projektodawcę) będącego beneficjentem pomocy publicznej
Podstawa prawna	Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

d) Pomoc de mini mis

- Tworzenie lub realizacja programów zwolnień monitorowanych, w tym w zakresie obejmującym szkolenia lub doradztwo, o ile łącznie są spełnione następujące warunki:
 - a) pracodawca jest obowiązany, na podstawie odrębnych przepisów, do zapewnienia pracownikom wsparcia w postaci szkoleń;
 - b) pracownik po otrzymaniu wsparcia w postaci szkoleń zostanie ponownie zatrudniony u tego samego pracodawcy (Poddziałanie 8.1.2)
- Staże oraz szkolenia praktyczne dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych oraz dla pracowników naukowych w przedsiębiorstwach (Poddziałanie 8.2.1)

Beneficjent pomocy	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa i ich pracownicy
Rodzaj pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tworzenie lub realizacja programów zwolnień monitorowanych ➤ Staże oraz szkolenia praktyczne dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych oraz dla pracowników naukowych w przedsiębiorstwach
Podmiot udzielający pomocy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Beneficjenci (projektodawcy) ➤ IP/IP2, w przypadku projektów realizowanych przez beneficjenta (projektodawcę) będącego beneficjentem pomocy publicznej
Podstawa prawna	Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

B. Warunki pozwalające wykluczyć występowanie pomocy publicznej w ramach Priorytetu VIII PO KL

Pomoc publiczna nie występuje w przypadku następujących typów projektów Priorytetu VIII, o ile zostaną spełnione określone warunki pozwalające wykluczyć występowanie pomocy publicznej:

- Szkolenia, kursy i doradztwo zawodowe kierowane do dorosłych osób pracujących, zatrudnionych u przedsiębiorców które z własnej inicjatywy są zainteresowani nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności

zawodowych, o ile osoba pracująca biorąca udział w szkoleniu zatrudniona u przedsiębiorcy **nie została skierowana (delegowana)** na szkolenie przez pracodawcę, lecz **uczestniczy w nim z własnej inicjatywy** – w tym przypadku muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

- a. wszystkie podmioty biorące udział w realizacji projektu są niezależne od pracodawcy uczestnika szkolenia,
 - b. szkolenie odbywa się poza miejscem zatrudnienia (tj. poza zakładem pracy),
 - c. nabór na szkolenie ma charakter otwarty
 - d. pracownicy zatrudnieni w jednym zakładzie pracy / u jednego pracodawcy pracy nie mogą stanowić więcej niż 20% uczestników szkolenia realizowanego w ramach danego projektu.
- wsparcie dla przedsiębiorców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne w zakresie tworzenia i realizacji programów zwolnień monitorowanych (*outplacement*), w tym szkoleń i doradztwa zawodowego

oraz

- szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze dla pracowników w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych, o ile są spełnione łącznie następujące warunki:
 - **wsparcie skierowane jest do osób zagrożonych utratą pracy z powodu procesów restrukturyzacyjnych, nie zaś do przedsiębiorstwa** (w przypadku, gdy wsparcie przeznaczone jest dla grupy osób, która została wskazana przez zakład pracy jako objęta planowanymi zwolnieniami, zakres wsparcia oferowanego takim pracownikom może obejmować zarówno szkolenia ogólne, jak i specjalistyczne);
 - pracodawca nie jest obowiązany, na podstawie odrębnych przepisów (np. ustaw, zbiorowych układów pracy) do zapewnienia pracownikom wsparcia w postaci szkoleń;
 - pracownik po otrzymaniu wsparcia w postaci szkoleń nie zostanie ponownie zatrudniony u tego samego pracodawcy.

Aby uniknąć zakwalifikowania udzielonego wsparcia za pomoc w ramach restrukturyzacji przedsiębiorstwa, należy wykluczyć jakikolwiek związek między działaniami na rzecz pracowników, a korzyścią, jaką mógłby uzyskać przedsiębiorca zwalniający pracowników. A zatem:

- a. cel i zakres szkolenia nie może odpowiadać na konkretne potrzeby danego przedsiębiorstwa, a wyłącznie na potrzeby zwalnianych pracowników, zgodnie z wymaganiami regionalnego rynku pracy,
 - b. uczestnictwo danego pracownika w szkoleniu nie może wiązać się ze skierowaniem go przez zakład pracy
- staże i szkolenia praktyczne dla pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych oraz dla pracowników naukowych w przedsiębiorstwach, o ile:
 - a. przedsiębiorca nie otrzymuje pomocy finansowej (lub innej) w formie rekompensaty wypłacanej z tytułu pokrycia wynagrodzenia pracownika za czas jego skierowania na staż,

- b. skierowany do odbycia stażu pracownik naukowy nie wykonuje pracy bezpośrednio związanej z działalnością przedsiębiorstwa, a jedynie gromadzi materiały niezbędne do przygotowania pracy naukowej.

4.9 Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*

Analogicznie jak w przypadku wsparcia realizowanego w ramach Priorytetu III, należy uznać, iż usługi edukacyjne świadczone przez podmioty publiczne w ramach systemu oświaty co do zasady nie stanowią świadczenia usług w rozumieniu art. 50 TWE., a zatem pomoc udzielona ze środków publicznych podmiotom świadczącym powyższe usługi nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE. Jednocześnie, w przypadku pozaszkolnych form edukacji obejmujących m.in. działalność placówek kształcenia ustawicznego oraz ośrodków doskonalenia zawodowego, **pomoc publiczna może wystąpić, o ile w ramach udzielonego wsparcia nie jest możliwe organizacyjne i finansowe rozdzielenie działalności realizowanej nieodpłatnie oraz na zasadach komercyjnych** (np. gdy przeszkoleni pracownicy CKU/CKP świadczą jednocześnie usługi na zasadach komercyjnych oraz nieodpłatnie w formie powszechnie dostępnej ofert usług).

5. Zasady wyliczania pomocy publicznej na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu

W przypadku projektów dotyczących pomocy publicznej w ramach PO KL niezbędne jest wykazanie wkładu prywatnego przedsiębiorców. Wkład ten wskazywany jest we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz podlega rozliczeniu we wnioskach o płatność z realizacji projektu. Wkład prywatny nie jest jednak agregowany na wyższym poziomie poświadczania wydatków w ramach programu, czyli nie jest wykazywany ani w *Poświadczeniu i deklaracji wydatków w ramach Działania* ani w *Poświadczeniu i deklaracji wydatków od Instytucji Pośredniczącej*.

1. Podstawa do wyliczenia pomocy

Podstawą do wyliczenia poziomu wkładu prywatnego stanowią wykazane w budżecie projektu w ramach poszczególnych zadań koszty objęte pomocą publiczną w przeliczeniu na jednego uczestnika projektu.

Projektodawca przygotowując się do obliczania wymiaru przypadającej pomocy publicznej musi znać koszty objęte pomocą publiczną oraz koszty objęte pomocą publiczną przypadające na jednego uczestnika.

Wyliczanie wartości pomocy publicznej oraz związanego z tym minimalnego wymaganego wkładu prywatnego na etapie wypełniania wniosku o dofinansowanie dokonywane jest w oparciu o wartości uśrednione. Natomiast jeśli beneficjent dysponuje szczegółowymi danymi dotyczącymi uczestników projektów, długości trwania poszczególnych form wsparcia oraz szczegółowo skalkulowanych kosztów jednostkowych to wyliczenie wartości pomocy publicznej w projekcie powinno być dokonane w oparciu o koszty szczegółowe przypadające na każdego uczestnika projektu.

2. Formy wnoszenia wkładu prywatnego

Wkład prywatny może zostać wniesiony przez beneficjenta pomocy jako:

- wkład pieniężny (gotówkowy)
- wkład w postaci wynagrodzeń pracowników beneficjenta pomocy

3. Wyliczanie pomocy publicznej w ramach projektu

Dla wyliczenia całkowitej pomocy publicznej w ramach jednego projektu należy zsumować wyliczone w ramach poszczególnych typów pomocy publicznej zagregowane wysokości wkładu prywatnego w oparciu o wysokości pomocy publicznej przypadające na jednego uczestnika.

$$CWP_{tp} = CWP_z + CWP_s + CWP_d + CWP_{dm}$$

Gdzie

CWP_{tp} to całkowita wysokość wkładu prywatnego w projekcie

CWP_z to całkowita wysokość wkładu prywatnego z tytułu pomocy na zatrudnienie

CWP_s to całkowita wysokość wkładu prywatnego z tytułu pomocy na szkolenia

CWP_d to całkowita wysokość wkładu prywatnego z tytułu pomocy na doradztwo

CWP_{dm} to całkowita wysokość wkładu prywatnego z tytułu pomocy de minimis liczonej jako procent kosztów kwalifikowanych

Przedstawiony wzór zakłada, iż w projekcie występują wszystkie dopuszczalne formy pomocy, które zliczają się dając całkowitą wartość pomocy publicznej przypadającej na projekt. W przypadku braku którejkolwiek formy pomocy beneficjent oblicza całkowitą wartość pomocy publicznej w projekcie w oparciu o występujące poszczególne rodzaje pomocy, wstawiając wartość 0 dla niewystępujących.

4. Obliczanie poszczególnych typów pomocy

5.1 Pomoc na tworzenie nowych miejsc pracy

CWP_z = suma poszczególnych CWPU (wysokość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika)

$$CWP_z = \sum CWPU$$

Sposób wyliczenia CWPU¹⁰:

$$CWPU = (100\% - \%PP) \times WPP$$

Gdzie

CWPU to wysokość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika

%PP – odpowiedni % intensywności pomocy publicznej

WPP – wydatki kwalifikowane objęte regułami pomocy publicznej

¹⁰ Dla każdego uczestnika osobno przy założeniu, że %PP może być różny, jak również różna może być WPP; w przypadku gdy jest jednolite należy pomnożyć, przez liczbę uczestników objętych pomocą tak jak w przykładzie

Przykład:

Przedsiębiorca z Krakowa zamierza rozszerzyć prowadzoną przez siebie działalność usługową i w związku z tym chciałby zatrudnić 10 dodatkowych osób w ramach pomocy na subsydiowanie zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji. Koszty płac, które ponosi przedsiębiorca w związku z zatrudnieniem tych osób wynoszą 2500 PLN na osobę (wynagrodzenie brutto wraz z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenie społeczne). Pomoc dla tego przedsiębiorcy powinna być zatem obliczona w następujący sposób:

$$2500 \text{ PLN} \times 12 \text{ m-cy} \times 10 \text{ osób} = 300\,000 \text{ PLN}$$

Zgodnie z pułapami intensywności pomocna subsydiowanie zatrudnienia, przedsiębiorca z Krakowa może otrzymać 50% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą. Przedsiębiorca musi wnieść wkład własny do projektu w wysokości 50% kosztów kwalifikowalnych, tj. 150 000 PLN (czyli 50% kosztów objętych pomocą publiczną - w tym przypadku jest to 300 000 PLN)

Powyższy przykład obrazuje sytuację, w której wyliczono średni koszt przypadający na jedną osobę i przyjęto, iż wszystkie osoby będą miały refundowane wynagrodzenie w jednakowej wysokości z jednakową intensywnością pomocy publicznej. Jednakże może wystąpić sytuacja, gdy projektodawca, który nie jest beneficjentem pomocy publicznej składa projekt, w którym zakłada refundację wynagrodzenia kilku osób przez różny okres czasu, w różnej wysokości i z różnymi intensywnościami pomocy publicznej. W tym przypadku wartość pomocy publicznej na subsydiowanie zatrudnienia wyliczana jest jako suma wartości pomocy publicznej przypadająca na każdą osobę.

5.2 Pomoc na szkolenia

Przy obliczaniu wartości pomocy na szkolenie należy mieć na uwadze:

- rodzaj szkolenia (ogólne i specjalistyczne);
- wielkość przedsiębiorstwa;
- typ pracownika.

CWP_s = suma poszczególnych CWPU (wysokość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika)

$$CWP_s = \sum CWPU$$

Sposób wyliczenia CWPU:

$$CWPU = (100\% - \%PP) \times WPP$$

Gdzie

CWPU to wysokość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika

%PP – odpowiedni % intensywności pomocy publicznej (w oparciu o rodzaj szkolenia, wielkość przedsiębiorstwa i typ pracownika)

WPP – wydatki kwalifikowane objęte regułami pomocy publicznej

Aby wyliczyć wartość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika szkolenia/szkoleń, należy zastosować jeden z poniższych wzorów, w zależności od zakładanej formy tego wkładu:

A) w przypadku gdy wkład prywatny, jaki musi zostać wniesiony z tytułu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniu/szkoleniach, zostanie w całości wniesiony w postaci gotówki:

$$\text{CWPU} = (100\% - \%PP) \times \text{WPP}$$

CWPU – wysokość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika

WPP – wydatki kwalifikowalne objęte regułami pomocy publicznej, z wyłączeniem wydatków z tytułu wynagrodzenia uczestnika szkolenia/szkoleń

%PP – odpowiedni % intensywności pomocy publicznej

Przykład:

Beneficjent (projektodawca) planuje organizację szkolenia ogólnego dla pracowników małych przedsiębiorstw. Powyższe szkolenie z założenia nie jest adresowane do pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji. Oznacza to, że intensywność pomocy publicznej na szkolenie z tytułu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniu w tym wynosi przypadku 80%. Przy założeniu, że wydatki objęte pomocą publiczną przypadające na jedną osobę wynoszą 1 000 PLN, po podstawieniu do wzoru otrzymujemy równanie:

$$\text{CWPU} = (100\% - 80\%) \times 1\,000 \text{ PLN} = 20\% \times 1\,000 \text{ PLN} = \underline{200 \text{ PLN}}$$

B) w przypadku gdy wkład prywatny, jaki musi zostać wniesiony z tytułu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniu/szkoleniach, zostanie w całości wniesiony w postaci wydatków z tytułu wynagrodzenia tej osoby za faktyczny czas uczestnictwa w szkoleniu/szkoleniach:

$$\text{CWPU} = (\text{WPP} / \%PP) - \text{WPP}$$

CWPU – wysokość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika

WPP – wydatki kwalifikowalne objęte regułami pomocy publicznej, z wyłączeniem wydatków z tytułu wynagrodzenia uczestnika szkolenia/szkoleń

%PP – odpowiedni % intensywności pomocy publicznej

Zadeklarowana wysokość wkładu w postaci wynagrodzeń musi być równa wartości wymaganego wkładu prywatnego obliczonej za pomocą powyższego wzoru

Przykład:

Beneficjent (projektodawca) planuje organizację szkolenia ogólnego dla pracowników małych przedsiębiorstw. Powyższe szkolenie z założenia nie jest adresowane do pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji. Oznacza to, że intensywność pomocy publicznej na szkolenie z tytułu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniu w tym przypadku wynosi 80%. Przy założeniu, że wydatki kwalifikowalne objęte pomocą publiczną przypadające na jedną osobę (z wyłączeniem wydatków z tytułu wynagrodzenia uczestnika szkolenia za faktyczny czas uczestnictwa w szkoleniu) wynoszą 1 000 PLN, po podstawieniu do wzoru otrzymujemy równanie:

$$\underline{\text{CWPU}} = (1\ 000 / 80\%) - 1\ 000\ \text{PLN} = 1\ 250\ \text{PLN} - 1\ 000\ \text{PLN} = \underline{250\ \text{PLN}}$$

Otrzymana wartość powiększa ostatecznie pulę wydatków objętych pomocą publiczną

C) w przypadku gdy wkład prywatny, jaki musi zostać wniesiony z tytułu uczestnictwa jednej osoby w szkoleniu/szkoleniach, zostanie wniesiony w postaci tzw. mieszanej – zarówno w postaci wydatków z tytułu wynagrodzeń uczestników za faktyczny czas uczestnictwa w szkoleniu/szkoleniach, jak i wkładu w postaci gotówki:

Wkład w postaci gotówki stanowi różnicę pomiędzy obowiązującym wkładem prywatnym, a wysokością wkładu w postaci wynagrodzeń uczestników.

Stosuje się przy tym wzór z punktu A, przy czym za WPP należy przyjąć wydatki objęte pomocą publiczną wraz z wkładem w postaci wynagrodzeń (całkowita kwota wydatków objętych pomocą publiczną).

Należy pamiętać, aby zadeklarowany wkład w postaci wynagrodzeń nie przekroczył maksymalnej dopuszczalnej wartości wkładu w postaci wynagrodzeń liczonego w sposób określony w punkcie B.

5.3 Pomoc na doradztwo

CWP_d = suma poszczególnych CWPU (wysokość wkładu prywatnego przypadającego na przedsiębiorcę)

$$CWP_d = \sum CWPU$$

Sposób wyliczenia CWPU:

$$CWPU = 50\% \times WPP$$

Gdzie

$CWPU$ to wysokość wkładu prywatnego przypadającego na przedsiębiorcę

WPP – wydatki kwalifikowane objęte regułami pomocy publicznej

5.4 Pomoc de minimis

Wykazywany i obliczany jedynie w przypadku, kiedy w przepisach określono, iż jedynie kwalifikowana jest część wydatków kwalifikowanych objętych pomocą de minimis.

Nie jest wykazywany kiedy możliwa jest refundacja 100% wydatków objętych pomocą publiczną np. w przypadku Działania 6.2 PO KL zakładającego przekazanie środków na rozwój przedsiębiorczości lub przekazanie wsparcia pomostowego (w tym przypadku beneficjent powinien wskazać w części wniosku *Metodologia wyliczenia wkładu prywatnego* odpowiednio: *nie dotyczy* lub *pomoc de minimis udzielona w ramach projektu nie wymaga wnoszenia wkładu prywatnego przez beneficjenta pomocy*).

CWP_{dm} = suma poszczególnych CWPU (wysokość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika)

$$CWP_{dm} = \sum CWPU$$

Sposób wyliczenia CWPU:

$$CWPU = \%PP \times WPP$$

Gdzie

CWPU to wysokość wkładu prywatnego przypadającego na jednego uczestnika lub na przedsiębiorcę

WPP – wydatki kwalifikowane objęte regułami pomocy publicznej.

Zgodnie z przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie informacji o otrzymanej pomocy publicznej oraz informacji o nieotrzymaniu pomocy (Dz. U. Nr 61, poz. 413), podmiot ubiegający się o pomoc publiczną inną niż pomoc *de minimis* albo pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, zobowiązany jest do przekazania podmiotowi udzielającemu pomocy publicznej wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy informacji dotyczącej podmiotu ubiegającego się o pomoc oraz informacji dotyczącej pomocy publicznej przeznaczonej na przedsięwzięcie, na realizację którego podmiot ubiega się o pomoc.

6. Obowiązki podmiotów sprawozdających z udzielonej pomocy publicznej oraz obowiązki podmiotów kontrolujących prawidłowość udzielania pomocy publicznej w ramach PO KL

A. Obowiązki związane z udzielaniem oraz sprawozdawaniem z udzielonej pomocy publicznej w ramach PO KL

Na podmiocie udzielającym pomocy publicznej w ramach PO KL spoczywają następujące obowiązki wynikające z udzielonej pomocy:

- a. przechowywanie dokumentów związanych z udzieloną pomocą przez co najmniej 10 lat od dnia udzielenia pomocy oraz udostępnianie tychże dokumentów, jak również stosownych informacji dotyczących udzielonej pomocy na żądanie Prezesa UOKiK;
- b. przekazywanie informacji o udzielonej pomocy publicznej Prezesowi UOKiK;
- c. przekazywanie informacji o nieudzielonej pomocy publicznej Prezesowi UOKiK;
- d. kontrola sposobu wykorzystania udzielonej pomocy i jej zgodności ze stosownymi regulacjami, na podstawie których pomoc została udzielona.

Obowiązki sprawozdawcze podmiotów udzielających pomocy publicznej zostały określone w art. 32 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404). Zgodnie z powyższym artykułem, podmioty udzielające pomocy publicznej są zobowiązane do sporządzania i przedstawiania Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzielonej pomocy, zawierających w szczególności informacje o beneficjentach pomocy oraz o rodzajach, formach, wielkości i przeznaczeniu udzielonej pomocy.

Podmiot udzielający pomocy ma obowiązek przygotowania i przedstawienia sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, zgodnie z:

- Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz.U. 2008 nr 133 poz. 952).

Sprawozdania powinny być sporządzone przez podmiot udzielający pomocy na formularzu stanowiącym załącznik do Rozporządzenia za poszczególne kwartały roku kalendarzowego (sprawozdania kwartalne) oraz za poszczególne lata kalendarzowe (sprawozdania roczne) oraz przekazywane zgodnie z następującym harmonogramem:

sprawozdania kwartalne – do 30 dni od zakończenia kwartału

sprawozdania roczne – do 60 dni od zakończenia roku kalendarzowego.

Powyższe sprawozdania przekazywane są przez teletransmisję danych w formie elektronicznej, na formularzu określonym przez Prezesa UOKiK w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej.

B. Obowiązki podmiotów kontrolujących prawidłowość udzielania pomocy publicznej w ramach PO KL

Na podmiotach dokonujących kontroli projektów realizowanych w ramach PO KL spoczywa obowiązek monitorowania prawidłowości udzielania pomocy publicznej, jak również zapewnienie kontroli zgodności informacji zawartych we wniosku aplikacyjnym ze stanem faktycznym w trakcie realizacji projektu (np. prawidłowości kalkulacji kosztów przypadających na jednego uczestnika projektu, popartej odpowiednimi dokumentami księgowymi, itp).

Proces kontroli prawidłowości przyznania pomocy publicznej powinien być dokonywany na trzech etapach realizacji projektu, poprzez:

- analizę wniosku aplikacyjnego (np. czy beneficjent pomocy nie prowadzi działalności w sektorze wykluczonym ze wsparcia, czy planowana wielkość pomocy nie przekracza maksymalnej intensywności wsparcia, czy w związku z daną inwestycją, przedsiębiorca nie uzyskał z innego źródła wsparcia będącego pomocą publiczną, itp.)
- analizę konstrukcji umowy o dofinansowanie projektu (np. czy w przypadku pomocy na zatrudnienie utworzone miejsce pracy zostanie utrzymane odpowiednio przez dwa lub trzy lata, czy w przypadku pomocy *de minimis* określono minimalny okres prowadzenia działalności gospodarczej itp.)
- kontrolę w trakcie realizacji umowy pod kątem prawidłowego wydatkowania środków ze wsparcia uzyskanego w ramach projektu (np. czy utworzone miejsce pracy

stanowiło wzrost netto liczby pracowników w danym zakładzie pracy, czy dane przedsiębiorstwo spełnia definicję mikro, małego lub średniego przedsiębiorstwa).